

30

U nima qilayotgani bilan xayrlashing siz yomonroqsiz.

«Bizda iliqlik bor, shamollar yo'q, yumshoq dengiz va tovushlar tabiat. Daryo bo'yida makkajo'xori dalalariga minaman, yuraman

yalangoyoq yerda - oyoqlari qizil rangda. Orasida hamakda uxlash yuzingizga xurmo daraxtlari, yulduzlar yog'moqda. Jannat, xurmo. Ishonma bu erga sayyohlar oqimi buzuq deganlar.

Bema'nilik. Jannatni buzish mumkin emas .

Akim amaki Hindistondan xatlarni qora rang bilan yuboradi oq fotosuratlar. Oltmish to'rt yoshda men bilib oldim Hind, turmush qurgan o'g'illari, ular uchun uydan chiqib ketishdi Absheron bitta chamadon bilan. Xotini Sugra bilan ajrashdi hali ham kumush to'y arafasida. Bir-biringiz bilan halol bo'ling do'stim, eskirgan narsani tortib olmadi.

Ikki yildan so'ng Sugra uylandi va Akim tog'a ikkinchi ishga joylashdi - bolalarning to'ylarida pul ishlash va Hindistonga ko'chib o'tdi.

Yoshligidan gilam to'qish bilan shug'ullangan. Yo'q Qachondir lablar ajraladi deb taxmin qilishlari mumkin edi sevimli narsa.

"Odatda qarilikda erkaklarda yosh bolasi bor go'zallik va yangi hayot tomon velosipedda ketish.

Ushbu reja menga to'g'ri kelmadi. Men yolg'iz qolishga qaror qildim va emas mototsiklda, men uyg'ongan joyda. Men kimligimni qayerda tushunaman, nima Menga keyingi joy kerak. Etmish yoshda mening hayotim uzilib qoldi va yangidan boshladi. "

Bolaligidan boshlab, amakim tog'am Absheronda yashagan, sayohat qilmagan uning chegaralari. U yo'lda birinchi marta samolyotga o'tirdi Hindiston. "Kechirasiz, Sana. Men hayotimni hisoblayman qiziqarli, garchi u to'rt devor ichida o'tgan bo'lsa ham ustaxona. Gilam ustida ishlayotganda, men nafaqat aytdim hikoyalar chizish orqali, lekin hayotning o'zi ham yashagan. "

Bolalikning bahorgi kunidan flesh-xotira.

Hokim amakining ustaxonasiga duch kelaman, baham ko'rishga shoshilaman

yana bir kashfiyot. Atrofga nazar tashlaganimdan keyin tinchlandim. Men tugadim

amaki erdan ko'tarilgan ikki soat ichida

hamma narsa rang-barang, tinch,

iliq. Sugra xola erining ahvolini shunday tushuntirdi,

aprel hovlisida qo'ylarni qirqish.

"Agar Akim dunyoni to'qayotganini ko'rsangiz, aralashmang, aks holda

u bizga uchadi. " Sugradan nega atigi ikki soat so'rayman.

Bu uzoqroq bo'lishi mumkin emasmi? Tuklarni qaytaradi qo'zichoq, yuzidagi terni ro'molcha bilan artib tashlaydi. "Ipak ustida

gilamning og'zi kuniga ikki soatdan ko'p ishlamaydi. Agar a u juda uzoq qoladi, bir necha oydan keyin u yukdan ko'r bo'lib

qoladi ».

Ertalab quyosh nurlari bilan oqadigan amaki o'tiradi
cho'zilgan taglik bilan mashina oldida tizzalar -
qor-oq iplar. Mashinaning yuqori qismida skeyplar osilgan
bo'yalgan ip, quyosh nurlari aks etadi,
kamalak bilan bo'yalgan, uning soyalarini oling
oqlangan devorlar. Hokim mohirlik bilan iplarni ko'taradi
poydevorlar, atroflarini rangli bilan o'rab, uchlarini qaychi bilan
kesib tashlaydi.

Naqsh tugunlardan tug'iladi.

Qanday qilib u buni o'ylab topdi? Men oyoq uchi bilan yaqinroq
yuraman

Men sizning yoningizga o'tiraman. Hovlidan qorishgan
qo'ylarning qoralashi eshitiladi

Sugrani suiiste'mol qilish bilan. "Uning ovozi xuddi olxo'ri kabi" -
beparvolik bilan

Akim amakini quchoqlashguncha taqqoslayman va kutaman.

Bu

tabassum qiladi va men uchun gilamchalarni aniqlay boshlaydi
naqshlar.

"Ilonni ko'rayapsizmi? Undan qo'rqmang. Alloh yomonlikni
qo'ydi

faqat odamda, hayvonlarda u emas ... Ilon - bu ramz
uzoq sog'lom hayot ".

* * *

Hindistonda hokim amaki ko'proq derazali xonada yashaydi,
devorlardan ko'ra, qolgan vaqt tegirmonda ishlaydi
ashramda xizmat qiladi. Gilam to'qish o'tmishda qoldi. Yo'q
sog'inadi, tabassum bilan eslaydi: "Endi yana bir bosqich".
Siz o'zingizdan qochib qutula olmaysiz - bu haqiqat va qaerda
bo'lsa ham

biz ketdik, biz hali ham o'zimizni olib ketamiz. Bu haqiqat
shovqin-surondan uzoqroq sayohat jonlanishi mumkin
umid.

«Siz o'zingizni boshqa muhitda, jimlikda va
o'tmishni o'zlashtirgan xotirjamlik,
o'zingiz va dunyo haqida yangi narsalarni tushunasiz. Sekin va
qattiq

jarayon, Sana ... Men bir zumda o'zgarishiga ishonmayman.

Har qanday o'zgarish ortida - ichki ish va xohish
baxtli bo'lmoq. Janob Yonasning so'zlari esingizdami
Dandelion sharobimi? "Siz hamma narsani olishingiz mumkin
agar chindan ham kerak bo'lsa, sizga kerak "".

Hokim amaki hayot sizning o'zgarishingiz deb yozadi
o'z koinotini, va undan qutulish yaxshi bo'lar edi

yomon odatlar. Shirin, tutun,

spirtli ichimliklarni suiiste'mol qilish aniq. Ammo odatlar mavjud
bu keklarga bo'lgan ehtirosdan ko'ra ancha xavfli. TO
masalan, o'zingizni boshqalar bilan taqqoslang, o'xshash
bo'lishga harakat qiling

hamma narsa, tanangizni sevmaslik, o'zingizni noliyiq deb
biling

sevgi.

"Siz bunday fikrlardan abadiy qutulishingiz mumkin emas,
ba'zida ular hammaga kelishadi. Agar qo'rqinchli bo'lsa
zararli fikrlar hayotga aylanadi. Bittasi bilan xayrlashing
bu sizni yomonlashtiradi, g'azablantiradi va umidsiz qiladi. "

Hali Hokim tog'aning xatlarini saqlayman. Ularda

bebaho, unga hamma kirish huquqiga ega, ammo qanday qilib
ba'zi sabablarga ko'ra foydalanmaydi.

*"Ongli ravishda yashang, Sana. Bu hammasidan voz kechishni
anglatmaydi
Hindistonga boring va lotus holatida o'tirib, shitirlashga
jilmaying
giyohlar. Ongli ravishda yashash - qayerga ketayotganingizni
eslash
hozirgi kunni unutmasdan. Har qanday choralarni ko'ring
avtomatik emas, balki mazmunli. O'z his-tuyg'ularingizni
shunday ifoda eting
o'zingizga yoki boshqalarga zarar etkazmaslik uchun.
Oldindan taqdir yo'q - biz o'zimiz va jahannammiz va
jannat va qamoq va ozodlik.
Oxirgi marta yurakdan eslaysizmi
mazali taomlardan, ostidagi dengiz qobig'ining xiralashganidan
zavqlanardi
mayda-chuyda narsalarni tepish yoki zavqlanishmi? Agar ha
bo'lsa, unda siz yashaysiz
haqiqatdan".
Salom do'stim!
Yomg'irli bo'ronlar bizni kulrang portlashlar bilan bombardimon
qilmoqda
zamin. Daraxtlar isyon ko'tarmaydi, kamtarlik bilan tojlarini
egishadi.
Tomlar boshpanalardan pastga qarab, uysizlarni quvontiradi
tunda xarobalar ostida yashirinadigan hayvonlar va
bo'ron oxirida yuzlab odamlarning erni qoplashini kutmoqda
qush tanalari.
Biz shoshilinch ehtiyojsiz ko'chaga chiqmaymiz,
faqat ma'badga va orqaga.
Bugun bomdod namozidan keyin suhbatlashdim
Jorj, u bizga ashramda yordam beradi. Qizil bosh
poliglot, to'rt tilda ravon. Haqida gaplashdim
dengiz chiroqining yorug'ligini farqlashni to'xtatgan odamlar
Hamma narsa chuqur tuman ichida bo'lsa, hatto sizga
cho'zilgan
qo'llar ko'rinmaydi.
Jorj, yutqazgan odamga ishonadi
hayotning ma'nosi, siz boshqalar uchun yashashni
o'rganishingiz kerak. Yoqdi,
bunday holat haqiqiy ne'matdir
Qudratli: inson yashashni to'xtatib, boshqalarga xizmat qiladi
O'zingiz uchun. Men uni tingladim va ... rozi bo'lmadim.
Sana, men yashaydiganlar uchun tashvishlanaman
boshqalar. Bu olijanob ko'rinadi. Bilish
bunday odamlarga yaqinroq bo'lib, men ularning qanchalik
ko'pligini payqadim
baxtsiz, o'zlarini engish kabi. Adolatli emas.
Har birimiz albatta baxtli bo'lishimiz kerak
birinchi navbatda o'zingiz uchun, keyin boshqalar uchun - uchun
baham ko'radigan narsa bor edi.
Soxta o'qituvchilar foydalanishda qo'rqinchli
umidsiz holat, ularni tark etishga undaydi
O'zingizni eng oliyga xizmat qilish nomi bilan. Odamlarga bulutli
ichki tushunmovchilikni belgi deb atab, bosh
jonni yo'qotish Ruh yo'qolmaydi, u doimo bizda, unda
chiroq yonmoqda. Ammo siz ob-havoni boshdan kechirishni
o'rganishingiz kerak.
Xudo qurbonlik va ibodatga muhtoj emas. Xudo xohlaydi
biz bir-birimizni sevishimiz uchun, chunki har birimiz
zarracha. Bu shuni anglatadiki, yaqinimizni sevganimizda,*

Xudoni sevamiz. Biroq, men boshdan kechirayotgan odamlar
ishonaman
depressiya, ijtimoiy ish yordam berishi mumkin,
masalan, bolalar uyida yoki boshpanada ko'ngillilik qilish
uysiz hayvonlar uchun. Ular o'zlarini shunday his qilishadi
kerak, dunyo bilan aloqada bo'ling, qolmang
qayg'uli fikrlar bilan yolg'iz. Ammo bu masalada bu ham muhim
ahamiyatga ega
muvozanat.
O'zini mutlaqo ma'naviy va
"men xizmat qilaman" degan bahona bilan erdagi hayotdan
bosh tortadi
Yuqori ", aslida muvozanatni yo'qotdi. Xurmo mevasi,
er yuzida ham to'liq hayot kechiring, mehribon bo'ling,
dunyoga sezgir va u xuddi shunday javob beradi.
Agar yozganlarim ibratli bo'lsa, meni kechiring. Men
Men ham ishonchga ega bo'lgan fikrlar bilan o'rtoqlashaman
shubhalar. Menga yoz. Sizdan eshitish qiziq.
Hokim
Salom do'stim!
Agar Istanbul qulaylik shahri bo'lsa, demak, Hindiston
uyg'onish. Bo'g'ilish hissi bor
u ko'p yillar davomida birga yashagan. Hindistonda o'qing
juda katta muhabbat bilan kichik bir narsa qilish,
aybdorlarni qidirishni to'xtatasiz, savol bermaysiz
bosh, lekin jon.
Keling, sana. Har kimning o'z Hindistoni bo'lsa ham, ularning
uyg'onish va ozodlik ...
Agar qarshi bo'lmasangiz, ushbu maktubda sizga aytib
beraman
ozodlik. O'zingizni soxta narsadan.
Xayoliy g'alabalar uchun biz o'samiz
qatlamlar, biz o'zimizdan boshqa narsaga aylanamiz. Dan
yillar davomida qatlamlardan yurish, nafas olish va ... qiyin.
eshitish. Men xayollardan, tashvishlardan qochmoqchiman,
atrof. Kimdir og'irligi ostida o'ladi
ularning hayoti, boshqalar chiqadi, yangidan boshlaydi.
Siz o'zingizni qanday ozod qilishni so'rayapsizmi? Birinchidan,
tushun
senga nima kerak. Yo'lda nima borligini qabul qiling siz
odatdagi ozodligingizni yo'qotasiz, mumkin
qo'rqing, orqaga qaytishni xohlaysiz, ostida
tanish yuk. Qo'rqishga hojat yo'q - og'riq yo'q
shifo.
Ozodlikka qanchalik yaqin bo'lsa, shuncha ko'p
biz endi o'zimizga qaytamiz. Bunday emas
yugurish, sozlash, erishish kerak edi.
O'zingizni haqiqat deb qabul qilish kifoya, ruxsat bering
nomukammal, o'zgaruvchan, impulsiv, ammo
kim sevishni biladi.
Sevgi - bu hamma narsaning mohiyati, u bizda va biz
shoshilamiz, izlaymiz
Xudo nimani biladi va biz hech narsa topolmaymiz.
Ozodlik - bu qanday qilib uyga qaytish
uzoq, charchagan va sovuq sayohat.
Shunday qilib, biz yorug'lik va zulmat yoqasida yashayapmiz.
Ularsiz hech narsa yo'q
emas edi, Sana. Barchamiz, bu hayotda yoki ichida
keyingi, nurga keling. Aslida odamlar
bitta marraga o'tish - kimdir

maqsadga muvofiq, kimdir qorong'ilikka qochib, aldaydi
o'rmon, va kimdir umuman borishni rad etadi.
Lotin tilida to'g'ri so'zlar bor: "Cras amet qui
nunquam amavit quique amavit cras amet »[23]
... u
to'g'ri.
Hokim
Salom do'stim!
Kechasi men dengizga kelaman, yonida olov yoqing
suv, men nay chalaman. (Baliqlar meni eshita oladimi?) Men
unda o'ynashni o'rgandim, Sana! Shunday qilib, men dunyo bilan
bo'lishaman
men nimani his qilaman va so'zlarga hojat yo'q.
Issiq kiyimlardan menda eski yashil rang bor
jun kardigan, u sizni dengiz shabadasida iliq qiladi.
Buni kiyganimda, Absherinni eslayman - ehtimol
bu xotiralar qayg'udan ko'ra iliqroqmi? Men tabassum qilaman.
Kayfiyatim yaxshi. O'tgan vaqt emas
yuklar. Men hech narsani kesib tashlamadim, hech kimdan
qochmadim -
o'tmishni o'zining ajralmas qismi sifatida qabul qildi.
Yong'in o'chadi. Olovli brendlarni uloqtirish
dengiz bo'yida, ular yulduzlarga o'xshab suvga uchadilar.
Birinchidan
hushtak chalib, oq bug 'chiqarib yuboring, so'ngra birlashing
zulmat bilan. Sana, hech qachon sug'urtalanganman deb
o'ylamang
yomon ishlardan - ular burchak atrofida kutishadi:
mag'rurlanishga arziydi va ular o'sha erda.
Buvim aytardilar, agar biror kishi "men
Men buni hech qachon qilmayman, - shayton hamma narsasini
tashlaydi
tijorat va u majburlamaguncha tinchlanmaydi
va'dasini buzadigan kishi.
Siz kiritgan narsangizni yodda tuting
dunyoga nima berasiz.
Meni engib o'tishni o'rgatgan buvim edi
qiyinchiliklar - bizda otam yo'q edi, onaga vaqt yo'q edi.
Men bolaligimda jasur ko'rinishga harakat qilganimni eslayman
kuchli, qo'rquv bilan bor kuchi bilan kurashmoqda. Boshida
onamning ovozi yangradi: "Siz va men bir-birimiz bilan
yolg'izmiz.
Siz kuchli bo'lishingiz va ko'p ishlashingiz kerak, orzu qilmang. "
O'shanda menga hayot odamni talab qilganday tuyuldi
faqat kuchli va band bo'ling, va orzular faqat
yotishdan oldin fikrlar, ular haqida gapirish odat emas
baland ovozda, aks holda hayot o'zini zaif his qiladi,
yuziga urmoq.
Men qo'rquvim haqida hech kimga aytmadim. Bolaligimda men
soyalardan qo'rqishadi. Oq devorda o'zingizning soyangiz
g'amgin deraza ortidan o'tib ketayotganlarning siluetlari, porlab
turishadi
tungi xonaning tomi. Soya oldida
ko'zlarini yumdi, mushtlarini qisdi - shunchaki emas
qo'rqoq qiz singari qichqirig!
Bir kecha hojatxonaga borganimda o'zimni ho'lladim
devor bo'ylab siljigan soyani ko'rdi. U qo'rqib ketdi
Bu meni ushlaydi, meni zulmatga olib boradi. Qaytib keldi
xonaga kirib, kiyimlarini almashtirdi, ifloslangan choyshabni
ostiga yashirdi Ertasi kuni ertalab u chiday olmadi va qo'rquvini

ochdi

buvi. U bir so'z bilan qanday davolashni bilardi.

"Bolam, esda tuting: agar siz soyani ko'rsangiz, unda qaerda - keyin yaqin atrofda chiroq yonadi. Soyadan uzoqlashing, izlang nur uning ichidagi kuchdir. Olti ming yil davomida u bunday qilmadi

hech qanday qorong'ulikni o'chira olmagan va qila olmaydi.

Yorqinlik

sizni himoya qiladi, unga ishonimg. "

Hokim

Salom do'stim!

Men sizni Dina bilan tanishtirmoqchiman, u ikkinchi hafta

Bolgariyadan kelgan ashramda. Kecha u o'girildi

oltmish olti. Ko'p odamlar buni noto'g'ri deb o'ylashadi

tug'ilgan kunlari ma'naviy ma'rifiy joylar emas

ular nishonlaydilar, deyishadi, jismoniy tanasi tez buziladi, lekin ruh abadiydir,

va uning sanalari yo'q.

Biz jo'xori pishiriqlarini asal bilan qovurdik

qaynatilgan zanjabil-mango kompoti va ertalabdan keyin

ibodatlar dengizga tushdi. Men Dinani berdim

Absheron namozi gilamchasi.

Bir hafta o'tgach, u Bolgariyaga, eriga qaytadi

va chaqaloq Aleksandr. Biz buni sog'inamiz

harakatlarni ilhomlantiradigan, uchqunli odam

eng zerikarli ruh.

Dina va Aleksandrning hikoyasi ajoyib. Sasha -

marhum Dinaning qizi Martaning o'g'li. Oltinchi kuni

homiladorlik oyi, u jiddiy baxtsiz hodisaga duch keldi,

miya o'ldi. Ellik uch kun davomida shifokorlar uni qo'llab-

quvvatladilar

organizm - chaqaloqni bajara olishi uchun juda zarur edi

tug'ilish Marta ketdi, lekin yangisini qoldirdi

hayot.

Dina ko'k ko'zli mitti fotosuratini namoyish etadi

Qora dengiz sohilida. «Men o'zimni qayta tug'ilgandek his qildim va

tug'di ".

Baxt ko'p jihatdan, shu jumladan

yo'qotish va engib o'tish orqali. Hayot bo'lmaydi xuddi shu narsa, u doimo o'zgarib turadi.

Bilasizmi, Sana, bolaligimda men unga qarashni yaxshi ko'rardim

turli nuqtalardan ufq. Bu tuyulishi mumkin edi va uyingizda

uyda, va maktab derazasidan ufq bitta. Lekin yoq. Bu

men va mening harakatlarim bilan o'zgardi.

Bu yerda bizga hech narsa tegishli emas. Bu yerda yo'q

nima, tong otgandan boshqa ushlab turadigan hech kim yo'q.

Bu

nima bo'lishidan qat'iy nazar keladi. Hatto o'lim ham

juda ko'p yorug'lik. Shunday qilib, u bilan uchrashganlar va

qaytib keldi.

O'zingizdan boshqa hech kimdan qo'rqmang; hech kimdan

qochmang

ayniqsa o'zingizdan; kunlarni o'tmish achchig'i bilan

zaharlamang va

kelajak haqidagi tasavvurlar. Butun dunyo - quyosh chiqishi va

botishi

mamlakatlar va shaharlar, okeanlar va dengizlar, ajralish va

uchrashuvlar sizdasiz.

Sizda ekanligingizcha, tong sizda yashaguncha va kecha, siz U qila oladigan eng go'zal va mukammalsiz yaratmoq. Siz Uning sevimli ijodisiz, siz Uning bir qismisiz. U sizga g'amxo'rlik qiladi, derazalaringizga nur uradi, zulmatda yashirganingizda.

Xurmo, hayotning ajoyib sovg'asidan voz kechmang, sizga nima bo'lishidan qat'i nazar. Umidsiz tunlarda toping ertalab kutish uchun kuch - bu yo'lni yoritadi shifo. Imkoningiz boricha va iloji boricha seving kuchlar. Sizning xatti-harakatlaringiz va fikrlaringizga yomonlik kelishiga yo'l qo'ymang, qilmang bir kishining aybi tufayli hamma odamlardan hafsalasi pir bo'lishi, orzularni hayot mazmuniga aylantirmang. Faqatgina siz va sizdagi muhabbat bu juda ma'nodir uyning ostonasidan tashqariga qarash foydasiz - va ichki va tashqi.

Hokim

Assalomu alaykum aziz do'stim!

Dunyo oson emas va uning zamoni hech qachon bo'lmagan yorug'lik. Har doim urushlar bo'lgan. Ular odatlanishgan odamlar atrofidan o'girilib, endi ko'chib ketishdi ichida. Insoniyatning barcha tashqi taraqqiyoti bilan chuqur dunyo inqirozga uchragan. Bittasi tasdiqlashlar - sayyorada ko'proq narsa bor o'z joniga qasd qilish.

Hind ta'limotiga ko'ra, zamonaviy bir kishi qiyin davrni boshdan kechirmoqda - Kali Yuga. Asr odamlar doimo bo'lganida johillik ongning hayajoni va ular qiynalganga o'xshaydi arvohlar.

Biz oxirigacha pastga tushishimiz kerak hayotga bo'lgan munosabatni o'zgartirish. Ichki ish paytida odamni nima qutqarishi mumkin urushlarmi? Faqat sevgi. U porlash uchun kuch beradi, atrof qorong'i bo'lsa, boshqalarga bermang tirnash xususiyati, norozilik, tajovuz (ular yuqumli!). Bizning har birimiz dunyoning bir qismini yoritishga qodir. u mening har kuni, har daqiqada imtihon, qaysi hattoki bu erda, mana shunday ma'naviy joyda, ba'zida Men muvaffaqiyatsizlikka uchrayapman. Ba'zan, taslim bo'laman, boshqa istamayman porlamang, yorug'lik haqida ham o'ylamang. Yiqilish degan narsa yo'q yechmoq ...

Sana, xato qilishdan qo'rqmang, qoqiling, yiqilish. Ko'pincha, eng katta mukofot keladi bu eng qo'rqinchli. Imkoniyatdan zavqlaning yaratish va erkin tanlash - bu asosiy narsa, buni sevgi bilan qiling.

Rumiy shunday deb yozgan edi: "Biz ko'rgan har bir narsaning prototipi bor,

asos bizdan tashqarida, / u o'lmas va faqat o'ladi ko'z nimani ko'radi. / Chiroqlar o'chib qoldi, deb shikoyat qilmang, qilmang

Ovoz o'chdi deb yig'lang, / Yo'qolganlar ular emas edi, lekin ularning aksi. "

Baxt epizodik miqdor. Ko'p unga bo'lgan istak seziladi. Baxtga yo'l bor ilhomlantiruvchi, chalkash yoki umidsiz - boshqacha.

Bizning kundalik hayotimiz bilan bir qatorda.

Hokim

Salom do'stim!

*Ko'p erkaklar ashramga Evropadan va
mening yoshimdagi ayollar xavotirda
kelayotgan keksalik. Ularning yuzlari mukammal tasvirlardir
ajinlar, ammo ko'zlardagi chalkashliklar. Yoshingizdan qochib
keting*

*plastik jarrohlar yoki yordam beradiganlar
o'zingizni qabul qiling. Aslida, ular qarilikdan qo'rqmaydilar,
ammo o'lim.*

*Hindistonda o'lim bosqichlaridan biri sifatida hurmat qilinadi
ruhiy sayohat. Hindlar ko'proq "hayotdagi hayotdan" qo'rqishadi
uxlash", inson dunyoga bog'lanib qolganda.*

*Agar noma'lum joyda o'limni ko'rmasangiz
achinarli qiynoqlar va yangi boshlanish, keyin u ham, u ham
qarilik qo'rqmaydi.*

*Keksalik unga qanday yondashganimizga bog'liq
biz harakatlanmoqdamiz. Men sharqiy bobolarimni eslayman
va*

*buvi. Ular uchun qarish ma'naviy bosqich edi
gullab-yashnamoqda, bolalar ulg'ayganida, qilish kerak bo'lgan
narsalar kamroq, siz qila olasiz*

*indamay Qur'on o'qing yoki zaytun ostida o'tiring
quyosh chiqishini tomosha qilayotgan daraxt.*

*Biz, bolalar, oqsoqollarni alohida donoligi uchun hurmat qildik
va bizning keksaligimiz kelishini orzu qilar edi*

*Tezroq. Keyin siz erta tongda turishingiz shart emas.
maktab, to'shakni yotqiz, uyda o'qing, orqasidan yugur
ota-onamiz singari non yoki ishda charchash.*

Qarilik erkinlik keltiradi - ishondik

jigarrang qalam bilan bir-birlarining yuzlarini bo'yash

"Ajinlar" va takrorlanadigan eski ovozlari

*buvisining donoligi. "Hokim, dasturxonga ko'p o'tirmang
och, juda yaxshi ovqatlanmay tur", - men parodiya qildim*

*Ulker-nene choyshabni boshiga tashlab,
kelagayga taqlid qilish.*

Bu g'ayrioddiy ayol edi Sana. By

yakshanba kunlari biz shaharga, bulvarga sayr qildik.

*Qishloq qishlog'idan bo'lgan bola men uchun shunday bo'ldi
tadbir. Biz balandlikdan Ferris g'ildiragiga o'tirdik shahar*

xaritada ko'rinib turardi. Mening xayolim

*bizni chayqalarga aylantirdi - Kaspiy dengizi bo'ylab ko'tarildi va
yo'q*

chegaralar ...

Yurishdan keyin biz onalar va bolalar uchun kafega bordik

Karganov ko'chasidagi besh qavatli binoning birinchi qavati.

Ulker-nene menga go'sht va kakao bilan pancake buyurdi.

Qariganingizda, ko'proq tortasiz

bolalik.

Hokim

Salom do'stim!

Xatlar uchun tashakkur. Atmosfera uchun

Har bir satrda sezilib turadigan Absheron.

*Muqaddas er. Ko'plab muqaddas joylar borligi ajablanarli emas,
millionlab ziyoratchilarni eslash. Va Absheronda qancha
zamonning sariq qumlari ostiga ko'milgan masjidlar!*

*Ular endi yo'qligiga ishonmang. Ular abadiydir. Barcha masjidlar
cherkovlar, ibodatxonalar va ibodatxonalar sevuvchilarning
ruhida.*

*Siz bilan birga men kimga tegishli bo'lganiga tabassum qilaman
siz buni harflar bilan aytib berasiz. Bu odamlar haqiqiydir
o'zlaridan yashirmaydigan qahramonlar va
dunyoni yaxshiroq joyga aylantirishga harakat qilmoqda. Ularga
shon-sharaf kerak emas, ular
birinchi qarashda oddiy. Mushak yo'q, zirh yo'q
otlar. Ammo ularda jasorat, iymon va mehr qanchalar ...
Siz hayotda uchrashadiganlar - bu o'qituvchilar. Yolg'iz
keyingi darsda unutiladi, boshqalari abadiy qoladi
sizning ichki uyingizda qoladi. Muhim emas,
bir shaharda bo'lasizmi yoki bir xil yo'nalishda bo'lasizmi
hayot - ular endi sizda va siz qoldiradigan narsada
mendan keyin.
Qur'onning 154-oyatida, "Al-Bakara" surasida, mavjud
satr: "... ular tirik, lekin siz buni sezmaydiz." By
men uchun bu yaqinlarimizni yo'qotmasligimiz haqida. Ham
o'lim, boshqa hech narsa bo'lishi mumkin emas
bir-birining qalbida yashaydigan odamlar.
Yaqinlarimizni yo'qotib, endi ular bor deb o'ylaymiz
boshqa, noma'lum dunyo. Aslida, kim
sevgi, har doim bor. Biz buni sezmasligimiz mumkin
jismanan, lekin agar siz o'zingizga murojaat qilsangiz, bu
mumkin
hatto quchoqlash.
Bizning har birimiz bironing qo'riqchi farishtasidir.
Erta ashramdan ketaman. Men haydab ketaman. Bilmayman,
qila olaman
u erdan yozish kerakmi.
Hokim*

31

Sohilga kutib turmang kema. Uni suzing tomonga

*Uyining soyali tomoni derazalari ostida ko'k rang
aquilegia binafsha qo'ng'iroqlar bilan gullaydi,
mayning tongiday hidlanib. "Kim aytdi, ular yo'q
hidmi? ... Dastlabki ikki yilda gulzorlar ingichka bo'lib ko'rindi,
gumus qo'shgan bo'lsam ham, tuproqni yumshatdim, himoya
qildim
o'rgimchak oqadilar. Men ular ildiz otmagan deb qaror qildim,
va tashlandiq. Va ular buni qabul qilib, mustaqillikni namoyish
etadilar,
mavsum davomida, zich chakalakzorlarga aylanib. "
Aquilegia, Zemfira singari, qisman soyada yaxshiroq,
quyoshga qaraganda. «Yoshligimda men ko'p gapirar edim
hayot. Bu naqadar bema'ni! Jim bo'ling va tomosha qiling
foydaliroq. "
U shahar markazidagi kvartirasini ikkiga ajratdi
qizlari va u o'zi tashlab ketilgan Absheronga qaytib keldi
Ota uyi. Gullar bilan shug'ullanadi. Bog 'uning ehtirosidir.
"Otam chinnigullar o'stirib pul ishlagan. Qizil,
oq, pushti. U ular uchun issiqxonalar qurdi, u erda sarf qildi
kunlar tugaydi. Men bu rang-barang teridan nafratlanardim
otasini rashk qilish. Qandaydir tarzda men issiqxonaga
yugurdim,
oyoq osti qilingan ko'chatlar. Ota kimning oyoqlari ekanligini
taxmin qildi,
lekin tanbeh bermadi. Ertasi kuni ertalab u qo'lini ushlab, uni*

*olib bordi
u chinnigullar ekishni o'rgatishni boshlagan issiqxona. Beri
biz go'zallikni birgalikda yaratdik. "*
*Sharqiy ildizlar tashqi ko'rinishda aks etmaydi
Zemfira. Qor-oq teri, qizil sochlar, rang ko'zlari
qishki dengiz.*

*"Dengiz bo'yida gullar etishtirish oson emas. Tuproq sho'r
loyli, kuchli shamollar. Menga qora tuproq quyish kerak edi.
manzarali o'simliklar uchun issiqxonalar qurish. Birinchi
vaqt qiyin edi, qizlari bunga ishonishmadi
chet elda gullar ildiz otadi, lekin men taslim bo'lmadim. "*

** * **

*U oltmish etti yoshga to'ldi. Onam va men keldik
aziz qarindoshimni tabriklayman. Dan yo'lda
institut o'zining sevimli kallo nilufarlarini sotib oldi. Agar
Sharqda bo'lsa
calla qat'iylikning orqasida yashiringan shahvoniylikni
anglatadi
shakli, keyin Zemfira uchun bu gul ramz hisoblanadi
uyg'onish. «Men xavotirga tushganimda ularni o'zimga berdim
Samed bilan xayrlashish. "*
*Onam Absheron tortini kesayotgan paytda Zemfira oladi
men bog'da, sariq atirgullarni ko'rsataman. Bir kun oldin gul
ochdi.*

U menga ism-sharif bilan murojaat qilmaydi. "Mening bolam"
va

boshqa yo'l yo'q.

*- Kecha Elning nabirasi maktabdan ko'z yoshlari bilan keldi.
Oldin*

eng bitiruv yosh yigit bilan ajrashdi.

*Nima qilish kerakligi haqida maslahat so'raydi. U unga necha
marta aytgan, na*

*siz to'g'ri ish qildingizmi yoki yo'qmi deb kimdan so'ramaslik
kerak!*

*Hayot bu tajriba, biz buni aniqlashimiz kerak
to'g'ri va noto'g'ri.*

- Maslahatlar bor, Zemfira xola.

*- Albatta. O'zimizda eshitadigan narsalar. Va shuningdek, bilim
biz olamiz. Shaxsiy tajriba qimmatroq.*

- Elya xavotirga tushgan bo'lsa kerak ...

- Uning yoshida, munosabatlar sirlarni o'ziga jalb qiladi.

*U bilan birga bo'lishni xohlaydigan vaqt keladi
umuman odam, hech qanday jumboqsiz.*

*- Eh, bu hamma narsa muhabbat va hamma narsaga
mo'ljallangan vaqt bo'lar edi*

baxtli ...

- Bolam, unchalik qiziq bo'lmaydi.

** * **

*"Bitta odamning qo'lida men butun dunyoni topdim.
Bunday baxt menga yetar edi, bundan kattaroq jon yo'q edi.
deb so'radi. Biz kimsasiz kuz qirg'og'i bo'ylab yurdik
ular chakalaklarga non uloqtirishdi, men esa hech qayerga
borishni xohlamadim.*

*Ushbu sevgidan egizaklar tug'ildi. Darhol kasalxonadan
u bizni dengizga olib bordi. Mashinani suv oqadigan suv
to'xtagan joyda to'xtatdim
chakalaklarni tinglab o'tirdi. "Zema, men bolalarimni olib
keldim*

dengizga, men orzu qilganimdek "

Biz etti yil to'rt kun birga yashadik. Keyin u

ketdi. Boshqa uyga, boshqa ayolga. "Meni kechir, men sevgi". O'sha paytda men kartoshkani tozalayapman: pichoq tuyuldi
mening qo'llarimdan uchib chiqib, havoga burilib, mening qo'limdan qazib oldi
oshqozon. O'tkir og'riq.
Men jimgina fartukni echib, choponimni kiyib, ketdim uyda. U ikki soat yugurib ketdi, u tutashgan joyga yiqilib tushdi dengiz yosunlari Quloq soluvchi sukunat. Hatto chakalaklar uchmadi.
Bir marta Samedni bozorda uchratganimda, u ham shu bilan birga edi
ayol va uning o'g'li apelsin tanladilar.
Birinchi marta kutganimda, hali ham ovqat pishirdim to'rt. Keyin o'zimga nafrat bilan qoplendim
bizni xiyonat qilganni sevishimni. Men qazib olishga harakat qildim
o'zingiz bu his-tuyg'ularni.
U o'zini la'natlagan holda to'rt yil yashadi. Men kasal bo'lib qoldim.
Myoma - bu operatsiya.
Men o'zimni ko'rib, ozodlik kuni keldi
izlar, ular kimga tegishli ekanligini eslamadilar. Uzildi identifikatsiya qilish. Vaqt hamma narsani supurib tashlaydi.
Menda joylashgan bu bo'shliqdan men tug'ildim boshqa. Men bundan ham yomonroq yoki yaxshiroq bo'lmadim, shunchaki boshqacha.
Men juda ko'p ishladim, qizlarni tarbiyaladim (u ular haqida emas)
esladi), uyni bir necha yil o'tgach va to'liq bo'yab tashladi sotilgan, markazga ko'chib o'tgan.
Bir marta u paydo bo'ldi: "Meni kechir, Zema, iltimos qilaman."
"Men sizni uzoq vaqtdan beri kechirdim", deb javob berdi u. Va u eshikni yopdi. u
mag'rurlik yo'q edi, lekin ... nogironlik bilan identifikatsiya qilish.
Endi bu narsaga tegishli qismim yo'q edi
odam, u begona bo'lib qoldi. "
Uning bog'idagi quduqda - oq va qizil dahlias, urug'lar Yaponiyadan kelgan. Chiqayotgan quyosh mamlakatida dahlia - bu hayotni engib chiqadigan kuchning ramzi.
Zemfira sekin muzlik haqidagi afsonani aytib beradi dahliaslar oxirgisi o'rnida ko'tarilgan davr
muzlik abadiy emasligining belgisi sifatida o'layotgan olov er yuzidagi hayot tiriladi. Rangni bashorat qilish oqlandi.
Armudu stakanlariga choy quyiladi, qorong'i va kuchli, menga engil, kuchsizroq. Shakarni tanimaydi va murabbo. Faqat maydalangan shakar. Qish kunlari gullar bo'lganda
uxlab qol, choyga gulab qo'shadi [24]

...

«Mening sabrim yetmaydi, Zema xola.
- Oh, tanish holat, oson emas. Garchi kim va'da bergan bo'lsa ham
nima oson bo'ladi? Forslar qanday xarakter berishganini bilasizmi
sabr?
- Qanday?
- Ma'naviy jasorat... Bolam, bu juda zo'r
ichki ish. Inson shoshqaloq mavjudotdir,

unga birdaniga hamma narsani bering - ham muhabbat, ham boylik.

- Sabr qila olmayman, yashashga shoshilaman.

- Kechirasiz. Siz olishga shoshilmoqdasiz, va bu boshqasidan qo'shiqlar.

«Men qirg'oqda turishni va kemani kutishni istamayman. Bu zarur

unga qarab suzing ...

“... Va yarim yo'lda g'arq bo'ling.

- Yo'q! Men suzaman ... Hayot juda qisqa

uzoq vaqtgacha chidab turing.

- Bolam, tingla. Qattiq tugunlarni echib bo'lmaydi

shoshilib, faqat birma-bir, sabr bilan. Agar sizning

tush bir tiyinga teng bo'lgan vaqt sinoviga dosh berolmadi.

32

Atrofdagilar kimni qiziqtiradi

agar siz o'zingiz bo'la olmasangiz

Men qariganimda, u menda aniqroq

bolalik hayotga qaytdi. Janubiy shamol esgan xotiralar

oq va oqni shamollatib uyning eshiklarini uloqtirdi

fotosuratlar: mana siz, va bu paltolar, sharf va

Shlyapani echish vaqti keldi. - Hali mavsum emas, derazadan tashqaridagi xazri.

Xotiralar toza va namoyon bo'lishda davom etdi

baxtli - hayotning birinchi yillarining xronikalari. "Sevgi uchun, yo'q

mavsum ".

Yillar davomida men bolalikka tobora yaqinlashmoqdaman.

Oqartirilgan sochlardagi chalkashliklarni yo'qotish, qutulish

xayollar, men kulaman. Men nimaning ma'nosizligini

tushunaman

yashirish. Uzrlar ko'rinadi: "Demak, siz o'zingizga g'amxo'rlik qildingiz."

Bema'nilik. Shunday qilib, men boshqalar kabi bo'lishga

harakat qildim (garchi doimo aytgan bo'lsam ham)

erkinlik haqida) - u ishlagan yoki ishlamagan, bu muhim emas.

Asosiy narsa va

kulgili narsa, bunga loyiq emas edi.

Inson himoya qilinadi, bolalik unda yashaydi.

Men o'zimdan yashiringan edim, qochib ketdim, lekin qaytib

kelishim kerak edi. IN

hamma narsa haqiqiy bo'lgan bolalik. Buning o'rniga, bir yilni orqada o'tkazish

yil, men ularda noaniq saroblarni va shu qadar ko'p narsalarni yaratdim

quyoshli ob-havo sharoitida ham u paltosini, sharfini

echmasligiga ishongan

shapka.

Men qiziquvchan, baquvvat, ammo jim bo'lib o'sganman

bola. U kech gapirdi va odatda javob berishga shoshilmadi

savollarga. Xohlamadim. Atrofimdagi tabiat

so'zlarning ko'rinadigan darajada boy diapazoniga ega edi

bo'sh, ma'nosiz. U jim bo'lishni afzal ko'rdi.

Agar kerak bo'lsa yoki mening so'zlarim mumkin bo'lsa,

gapiring

biror narsani o'zgartirish. Masalan, men Pyalangdan sovuq

havoda so'radim.

kunlar ayvon zinapoyalari ostida uxlamaydilar. "Bugun Xazri sovuq keltiradi, dedi Bobom radiosi. Uyqu kabinet, aks holda kasal bo'lib qolasiz. "

Men Assad boboga gapirishni yoqtirmasligimni tan oldi shuningdek, so'zdagi his-tuyg'ular o'zlarining sehlrlarini yo'qotgani uchun.

"Onam mendan xafa bo'ladi, bobo. Aytadi: «Siz qiynoqqa solasiz sukut bilan meni. " Unga qanday tushuntirish mumkin, ha? Men yutqazishni xohlamayman sehr! Atrofdagilar buni bekorga qilishmoqda suhbat. " Bobo yaxshi javob berishni maslahat berdi bo'lishi mumkin emas. "Sana, agar siz yomonlik bilan javob bersangiz, u bo'ladi Ko'proq".

U meni kuzatuvchi deb atadi. "Endi sen nima bo'layotganini tomosha qilish qiziqroq, lekin u keladi vaqt va siz ertakchi bo'lasiz. Bunga tayyor bo'ling o'zgarishlar. Bilasizmi, erkakning hayoti nima hatto miyaning tuzilishi ham o'zgarayaptimi? "

** * **

Men yozgi ta'tilni - kunlarni qo'rqinch bilan kutdim erkinlik. Siz uzoq vaqt yurishingiz mumkin, kech qolishingiz mumkin kattalar, ularning suhbatlarini tinglaydilar va Pyalangni tez-tez quchoqlashadi.

U va men tut daraxti ostida o'tiramiz birlashib ketadigan bulutlarning harakati Oq dengiz.

Keyingi ta'til arafasida onam shunday dedi meni yozgi lagerga uch yuz kilometr uzoqlikda yuboradi Absheron - mamlakatning boshqa uchiga, u erda o'rmonlar, daryolar, tog'lar.

"Siz tengdoshlaringiz bilan muloqot qilishingiz kerak. O'g'illar amaki

Alika ham keladi "dedi. Men qarshilik ko'rsatdim, baqirdim: "Men bormayman!"

Onam g'azablendi. "Biz hamma narsani hal qildik! Lager direktori -

dadamning do'sti, u erda yaxshi bo'ladi.

Agar siz bo'lmasangiz, atrofingizdagi farq nima? o'zingiz.

Oxirini eshitmasdan xonaga yuguraman, eshikni qulflayman, Qochish rejasini o'ylab, xuddi uxlagani yotgandek, chiroqni o'chiraman.

"O'qishim tugaguniga qadar, to'rt kun, keyin meni yuborishadi Alikning taypollari bilan qamoqxona. Amal qilish vaqti keldi. Uch kundan keyin maktabdan qaytmadi. Men avtobusga o'tirdim va

Men chekka va aholi kam bo'lgan Absheron qishlog'iga bordim. Issiqxonalar, qariyalar uylari, kamtar toshlar.

Tashlab ketilgan dengiz chiroqlari. U ulardan biriga joylashdi.

Kam, to'rtburchak, oq tosh, vint bilan ichkaridagi zinapoya va uning derazasi bo'lgan tor deraza mening karavotimga aylandi. Men dengiz chiroqlarida, chayqalar va shabada yashardim

Kaspiy.

Men u erda to'rt kun turdim. Agar ko'proq bo'lsa edi

Meni oziq-ovqat do'konida politsiya topolmadi do'kon

*To'qson olti soatlik sukunat va
erkinlik. Men ular haqida tez-tez o'ylayman. Tashlandiq dengiz
chiroqida*

*tasalli topdi - bu faqatgina emas
yaqin kishining quchog'ida, balki devorlar ichida ham
jonsiz deb atash odat tusiga kirgan.*

*Men soatlab derazada o'tirdim, qarab turdim
Kaspiy ufqi. Kema dengiz bo'ylab suzib o'tdilar
temir idishlar.*

*Menga odatlangan tong otguncha azon yo'q edi
akam bilan xonamizdan eshiting; zaytun yetishtirmadi
soyada u issiqda o'tirgan anjir daraxtlari;
dan maydalangan findiq va xamirturush xamirining hidi yo'q
edi*

*qaysi buvi shekerburani pishiradi. U erda hamma narsa
boshqacha edi*

*- na o'tmish, na kelajak. Men bilan aloqani uzgandek edi
tanish Avvaliga men qo'rqardim, lekin qo'rquvni engdim va
hozirgi zamonda yashashni o'rgandi. * * **

*Xaltada bir shisha suv, ikkita yashil olma, simit,
quritilgan xurmo, bloknot va qalam. Men simitni olib chiqaman
uni tishlamoqchi. Chaqaloq deraza tokchasiga uchmoqda.
Jo'jalari bilan dengiz chiroqining tomida yashaydi. Uning
nomini oldi*

Loach. Och.

Men donutning yarmini sindirib, kaftimga ezib tashlayman.

Loach

*ochko'zlik bilan yeydi. Kaspiyda ikkinchi kun yomon ob-havo,
chakalalar yo'q*

*baliq tutish. Qushlarning qolgan qismi
uni tumshug'i bilan ushlaydi, tomga olib boradi. Jo'jalar. Men
eslayman*

onam haqida. "Xafa bo'lma, Sana. Ko'rishguncha. "

*Men qalam bilan daftarni chiqaraman, "mening" qirg'og'im
haqida yozaman,*

bu bizning uyimizdan unchalik uzoq emas. Bu osonroq.

"Qog'oz

*tarjima qiling! Hatto Vyuna, agar u xatlarni bilsa, hech qachon
bo'lmaydi*

*axlatlaringizni o'qing. " Men shubhalarni olib tashlayman
Yozishni davom ettiraman.*

*So'fiy Niyoz mening xayolimga keladi. "Tinglamang
shubha, Sana. Siz ular bilan suhbatlashmayapsiz. Siz,
sizning eslatmalaringiz, sizning yo'lingiz, xatolaringiz,
ekspluatatsiyalaringiz - aynan mana shu maqsadda
tomosha qilishim kerak. Men qachondir sizning
chiziqlaringizga ishonaman
davolaydi, ilhomlantiradi. Aslida, siz yozasiz
o'zingiz. Biror narsani tushunish, o'zingizni tarbiyalash va
ajratish.*

*Agar katta odamga berilmasa, u ichkaridan yonadi ".
* * **

*Roza xola mening qo'limni ushlab oladi - to'satdan, qattiq,
shunday emas,*

har doimgidek - va olib boradi. Bo'yinni bog'laydi

*binafsha sharf (chap tomonidagi izni yashiradi
qalqonsimon bez operatsiyasidan keyin), jim. Agar Roza xola
bo'lsa*

*hech narsa demaydi, shuning uchun ta'qib qilishni kuting. Men
qo'rqmayman.*

*Mening fikrlarim hali ham o'sha erda, dengiz chiroqida.
«Vyunaning ahvoli qanday?
Biz uning bagelsini olishimiz kerak. »
Biz hovlidan ketamiz. Eshik ochiq qolmoqda
kuchayayotgan shamolda achinish bilan qichqiradi. Biz
oq qo'ylar podasi yo'lni to'sib qo'yadi, cho'pon ularni ichiga olib
boradi
korral. Yaqinda Qurbon hayiti, hech kim omon qolmaydi.
Odamlar
ularni issiq simit kabi sotib oladi va ostiga uradi
qurbonlikka ishonish bilan mulla nazorati
Qodirning nazarida gunohlar.
Bir marta Qurbon hayiti o'rtasida onam va men
bozordan o'tib ketdi, shu bilan birga bir tomchi qon oqdi.
Ko'chaning qarama-qarshi tomonidan shovqin-suron eshitildi
bog'langan qo'zichoq - uni o'limga sudrab ketishdi. Onajon
to'xtadi, mamnun odamlarga qaradi,
magistralga tashlab, birin-ketin so'yishadi
tana go'shti va boshini chayqadi: "Erkak kishi xayolotni
yaratadi va
o'zini haqiqat ekanligiga ishontiradi. "
... Poda o'tmoqda, biz yo'limizni davom ettirmoqdamiz.
Bilan qurilishi tugallanmagan ikki qavatli uyga
yaqinlashmoqdamiz.
tosh devor. Hovlida hamma joyda daraxtlar yo'q
begona o'tlar. Devorning darvozasi yo'q, uyning eshigi yo'q -
kirish joyi
ozod.
Biz aniq ko'rishimiz mumkin bo'lgan ikkinchi qavatga chiqamiz
atrofdagi uylar. Ushbu ko'chada kambag'al oilalar yashaydi
baliq konservasi zavodining sobiq xodimlari. Keyin
qayta qurish, zavod yopildi, odamlar ishdan bo'shatildi. Ozod
qilmasdan
mening qo'lim, Roza balkonga chiqib, u bilan birga uyda bosh
irg'adi
pichan va tekis bo'lmagan shifer bo'laklaridan yasalgan tom.
Bir odam hovlida paydo bo'lib, uni kolyaskaga joylashtiradi
uzun qizil sochli va harakatsiz qiz
tanasi sust. Uni adyol bilan yopadi, sekin ko'taradi.
Oldinga va orqaga, aylana shaklida.
"Qiz og'ir kasal, har kuni bo'lishi mumkin
uning oxirgi. Bu uning otasi. Tushlik paytida u
qizi bilan yurish uchun ishdan uyga yuguradi. Men
Men bu oilani bilaman. Ular ovqatni deyarli sotib olmaydilar,
shuning uchun
erkak yana ikkita yarim kunlik ish bilan shug'ullandi. U qanday
bo'lishidan qat'iy nazar
band, har kuni qizi bilan yuradi. Bu unga qiyin, u
ham charchaydi, g'azablanadi, lekin unga ergashganlardan
qochmaydi
chinakam sevadi va u o'zini sevadiganlarni. U deyiladi
javobgarlik. Uni o'zingga o'rgating ".
* * **

*Ko'p yillar davomida men derazali bo'sh xonada yashadim
o'tmishni e'tiborsiz qoldirish. Xonaning devorlari yopishtirilgan
qora va oq fotosuratlar. Loyqa ramkalar
jilmaygan, diqqat markazida, g'amgin chehralar. Sat
ularni ko'rmaslik uchun boshning orqa tomoniga rasmlarga.
Mening qarashim
dengiz sepilgan derazaga qaraydi. Bezovta*

*g'azablangan, to'liqlarda shoshilib, ular yashiringan
meni to'rlar orqaga tortmoqda
hayot.
O'tmishdagi xonada bir marta, men kim ekanligimga hayron
bo'ldim
qamalganmi? Kim aybdor? Vaziyat, vaqt, odamlar? Men emas
xuddi shu! - sodda bahonalar.
Kechasi to'liqlar kuchayib, qo'rqinchli bo'lib qoldi.
Derazalarni soya qiling, lekin na korniş va na parda bor. Men
qichqirganini eshitmaslik uchun quloqlarini qo'llari bilan yopdi
o'tmish. Bu xonani eslatib, to'liqlar bilan qoplagan
achinarli, tuyulishi mumkin, qo'yib yuboring.
Kuchlar tugab borar edi, mening ibodatxonalarimdagi xohish-
irodalar
stakanni sindirib tashla. Bir vaqtning o'zida emas
tirik qoldi. Qo'rqinchli bo'lsa ham yo'l ochildi - men
suvga sakradi.
Bu og'riyapti, lekin tashqariga chiqdi. Pastga cho'kdi va suzdi
loyqa masofadan tushgan nur tomon. Men unga qo'shildim
ishondi. U erda, iliq nurlarda meni ozodlik kutdi
o'tmish hozirgi.*

33

Xotiralar ham haqiqat

*U yetmish olti yoshi bilan faxrlanadi.
"Qanday qilib bu qadar yashashga muvaffaq bo'lganimni
tushunmayapman"
- jilmayadi qishloqda chaqirilgan qo'shnisi
Anjir. Men uni yoshligidan eslayman. Onam unga yubordi
pirog uchun quritilgan anjir ustiga.
Odatda men Nargiz bilan qoldim. U meni atrofimga olib ketdi
anjir bog'i, tanishtirilgan daraxtlar - har birining o'ziga xos
xususiyati bor
ism, maxsus xulq-atvor, shaxsiy tarix. «Daraxtlar odamlarga
o'xshaydi.
Faqat so'zlar bilan axlat tashlamang va bizga noshukurlik bilan
xizmat qiling
maxluqot".
Dunyoning yarmida sayohat qildi, to'quvchi, dengizchi bo'lib
ishladi,
qandolatchi oshpaz, lekin qochgan joyiga qaytib keldi. Ustida
Absheron, anjir daraxtlariga. Endi yana kurish
ularning orqasida, mevalarni yig'adi, ulardan shirinliklar
pishiradi, quriydi.
Ko'pini sotadi.
"Yana bir kishi qaytib keldi. Qadimgi Nargiz yo'q. IN
u anjirdan ko'proq sevgan kishining o'lim kuni
daraxtlar. Erkakda erimaysiz deyishadi. Men .. mayman
eritilgan. Men unga kirib bordim. Jahannam azobi bilan
Men o'zimni kesib tashlashim kerak edi. "*

*Bolaligidan anjir daraxtlari uning uchun do'st bo'lib kelgan.
Faqat
ular kichkina uyning katta bog'ida o'sgan. Ko'proq
hech narsa ekilmagan, nima uchun noma'lum.
Nargizlar oilasida erkaklar yo'q edi, chunki uning tug'ilish
qismida
vafot etdi, qolganlari yo'q edi. Ayollarning ovozigacha to'la uy.*

*Faqat it Gachag erkaklar xorini Baba xoriga olib keldi.
tonallik, hududni himoya qilish va po'stlash
uchuvchi kaptarlar.*

*Uydagi ayollarning hech biri - buvisi, onasi, Nargiz,
xola - yo'qligi haqida tashvishlanmadi
qarama-qarshi jins vakillari. Hamma band edi. Xola bilan onam
konserva zavodi rahbarining uyida tozalab, xizmat qildi
keng oshxonada qasrlar va oshpazlar. Buvi pishirgan
murabbo, tayyor marinadlar va quritilgan marshmallow, sotish
shahar bozorlari savdogarlari uchun xaridlar.
Nargiz nima qildi? "Mening nabiram qaraydi
anjir daraxtlari, ularsiz biz o'lgan bo'lar edik
ochlik ", - Badriya buvi qo'shnilariga tushuntirdi. O'zi
qiz o'tgan soatlarga qo'ng'iroq qila olmadi
do'stlar bilan o'ralgan - bu baxt edi,
kichik bo'lishiga qaramay, u tushundi. Xursandman
ularga, u uchun minnatdorchilik bildirdi: u osmonga qaraydi va
shivirlaydi
"Rahmat".*

*Nargiz va anjir daraxtlari - umuman olganda yo'q dunyo
bitta odamga ruxsat berilmagan. Tashqi tomondan, bu
bog'liqlik
odatda ko'rinardi: uzun bo'yli oriq qiz
sochlar bog'ga g'amxo'rlik qiladi. Buni ozchilik ko'rgan
sehr ham Nargiz ham, anjir ham
oshkor qilindi. Agar u e'tibor bergan bo'lsa, demak, boshqa
birovni saqlab qolish
sir, jim edi.*

*Ular o'sib ulg'aygan sayin, Nargiz daraxtlari tez-tez uchraydi
ulardan bo'lgan odamning paydo bo'lishi haqida ogohlantirdi
uzoqlashadi. "Unda boshqalarda bo'lmagan narsa nima
bo'ladi?"*

*Anjir qo'pol barglarini silkitib javob berdi:
"Yuragingiz". Nargiz emdi, quduq yoniga bordi
suv. Men bilardimki, odamlar ko'pincha sevgini emas, balki
yomonlikni keltirib chiqaradi.*

*U kelgan Qora bulutni yaxshi esladi
erning bir qismini qidirib o'z yarim orolidagi shovqinli shahar
bo'lajak restoran uchun. Nargizlar oilasining uyi yaqin joyda
turardi*

*dengiz, hududi keng, tekis - Qora bulut
tanlov qildi. Men pul olib keldim - buvim uni haydab yubordi,
shuningdek*

*Gachag baqirdi. Qora bulut taslim bo'lmadi, o't qo'yish bilan
tahdid qildi
uy.*

*Qo'shnilar uning rejalashtirilgan narsadan voz kechishiga
ishonishmadi.*

*Shaharga shikoyatlar javobsiz qoldi - barchasi
Qora bulutdan qo'rqardi. Qirq kun Nargizni ogohlantirdi.
tong otganda uyg'onib, Yakkaxondan yordam so'radi
Hamma joyda.*

*Bir kuni ertalab Qora bulut ko'rinmadi va endi yo'q
Absheron uni ko'rmadi. Uydagi ayollar hayron qolishdi va
daraxtlarni sug'orayotgan kichkina Nargiz qila olmadi
xursand bo'ling. "Demak, ular bizni eshitishadi!" Yomonlik bilan
uchrashuv*

unga yaxshilikning kuchini ko'rsatdi.

Endi u bu voqeani kamdan-kam eslaydi

boshqa birov haqidagi tush, ertak kabi ko'rinadi. "Men yoshligimdan anjir daraxtlari atrofida yashashimni tushunardim. Xuddi ular singari, u ham dunyodan yashiringan edi. Odamlar shunday deb o'ylashadi anjir gullamaydi. Ammo uning kelishi bilan bahor kelishi bilan kichik noklar paydo bo'ladi. Gullar ularda yashiringan ". U faqat bir marta sevgan. «Men hali ham yaxshi ko'raman. Hozirgina bu tuyg'uning chegarasi yo'q, men buni hamma narsaga beraman, meni o'rab turgan narsa. Nima bo'lishidan qat'iy nazar, nima bo'lishidan qat'iy nazar qiyin. Qo'shiq esingizdami? "Sevgi qayg'u bo'lsin iroda, lekin dunyoda sevgisiz qanday yashash kerak "".

Yalang'och, ular keng elkalari ostida yotishadi anjir, yomon chiqadigan ildizlar orasida. Yozda oylar davomida odamlar bu joylarga kelmaydilar: orasida G'orni o'rab turgan Absheronians lair sifatida tanilgan gyurza. Naze va Galibu bu erda, qadimgi odamlar panasida yaxshi ular o'zaro ehtirosdan boshqa narsadan qo'rqishadi, ularda nazoratsiz qaynab turgan anjir murabbo kabi anis urug'i bilan.

U uning gavdali tanasiga yopishadi, boshini qo'yadi ko'krakning chap tomonida. Juda tinglaydi uning butun tana hayoti bo'ronli daryo ekanligi hissi unga oqadi, lekin uning kuchi uni tark etmaydi. Aksincha. Yangi Nargiz uyg'onadi, unda bundan ham ko'proq sevgi.

Yurak urishi ostida uxlab qoladi... To'satdan haqiqat va uyqu o'rtasidagi chegara shivirlaydi: «Bu seniki oxirgi uchrashuv. " Yarim uxlab yotgan joyga haydashga vaqti yo'q

G'olib uyg'onganida g'amgin so'zlar. Uni o'padi jigarrang sochlari bo'ylab oq chiziq. Istamaydi qo'yib yubormoq.

Sizga olib boradigan yo'llarni eslab qolishimga yordam bering hayotdan keyin yana sizga keladi. Buni aytish O'tmishdagi hayotingizni eslayman, qo'pol, bilan uzun barmoqlar, ularning sochlaridagi izlari. Kimga sizni orqa tomondan quchoqlang, dengizga quloq soling unutish yoki eslashning iloji yo'q - bu bizda. Kimga har doim sizning yuragingizni tinglashingizni so'rang va sizning fikringizni emas, yoki atrofdagilar. Bu biz uchrashadigan yagona usul biz uchun mo'ljallangan barcha hayotlarning. Meni qo'yib yuborishingizdan qo'rqmayman. Men bilan hech narsa bo'lmaydi, chunki sevadigan yurak o'lmas. Men zerikmayman yoki qaytishga urinmayman, chunki ichimdagi qirg'oqda biz hali ham bor birgalikda. Xotiralar ham haqiqatdir.

Qarindoshlar uzoq vaqt oldin vafot etdilar, faqat u qoldi, xaroba uy ha anjir daraxtlari. Ertangi kunga, vaqtga qaramaydi uning kelajagi yo'q. Hammasi shu erda, hozir. "Mening umidsiz pozitsiyamga ega ayol - yomon sog'liq va og'ir yosh - bu hech qanday ma'no yo'q

*kelajak haqida o'ylang. Bu dunyoviy hayotda men to'xtab
qoldim
o'zini kutayotgan yo'lovchi
quvib chiqardi. U erga eson-omon etib borishga ishonchim
komil emas
finalgacha. Fikrlash: mening huzurimga kelguncha kuting
topiladi va poezdning chidamsiz boshi tushadi
eng yaqin stantsiya? Yoki to'liq sakrab chiqing
boring? ...
Hechqisi yo'q, Sana, bu umidsizlik umidlari
har kimning ongi burchagida yashaydigan, hatto eng
baxtli odam. Men hayotimni xohlagancha o'tkazdim. Men
kimdir meniki deb hisoblasa ham, qilgan barcha ishlarini
yaxshi ko'rardi
beparvolik qilish. E, bir vaqt bor edi ... "
Qo'llarini tizzalariga tirab, Nargiz stoldan turadi,
bankalarni yangi murabbo bilan to'ldiradi. Ertalab pishirilgan.
* * **

*"Anjir daraxtlari eng yaxshi ildiz otadi
Abşeron tuprog'i. Bizning mevalarimiz unchalik katta emas
Isroil, lekin sariqroq, shirinroq. Ularning qisqa umri bor:
Agar siz uni ertalab yirtib tashlasangiz, u kechqurun nordon
bo'lib qoldi. Shuning uchun, men pishirishga shoshilaman
murabbo ".
Badriya buvi anjirdan dumlarni kesadi, kesadi
chorakda, cho'yan idishga tashlandi.
Nargiz bir stakan shakarni o'lchaydi. Oldin
panani olovga qo'yning, Badriya tashqariga chiqaradi
ziravorlar sumkasi (qora qalampir no'xati,
anis yulduzlari, dolchin tayog'chalari) va tashlaydi
"bismillahi rahmani rahim" [25] so'zlari bilan anjir
...*

*Nargiz olovni kuchaytirish uchun o'tin qo'yadi, -
murabbo qaynatib, o'rtacha pishirish kerak
olov, aralashtirishni eslab. Sirop qalinlashganda
Badriya idishni olovdan olib tashlaydi, ziravorlarni chiqaradi.
Sovutilgan murabbo yog'och ohak bilan uriladi - uchun
yanada yumshoqlik.*

34

***Siz uyg'onganingizdan baxt va
siz haqiqiy uchun yashaysiz***

*Hech ko'rganmisiz, shahar yaqin kishiga o'xshaydi
inson? U sizni eshitadi, sizga g'amxo'rlik qiladi, baham ko'radi
siz, va siz unga bor narsangizni berasiz, emas
ozmi-ko'pmi o'ylab. Va bu shahar bilan, xuddi shunday
har qanday odam, sizning munosabatingiz bor. Yaxshilash
bilan
tanazzullar va bu sodir bo'ladi, umidsizlik. Qarama-qarshiliklar.
Ammo
nima bo'lishidan qat'i nazar, bu juda muhim
chuqur, dengizning o'zgaruvchan oqimi ostida. Sevgi bor.
* * **

*Universitetning ikkinchi yilida oxirgi kursni o'tab
imtihon sessiyasi, men va do'stim Bahruz yugurdik
stantsiyasi, birinchi kelgan poezdga etib bordi va tugadi
Istanbul. Bizda ozgina pul bor edi - tejab oldik
stipendiya qisqa muddatli sayohat uchun etarli edi
sarguzasht, lekin harakat emas, hatto vaqtinchalik.*

*U erda qaerga borish kerak, Absheronda ota-onalar, aka,
bobo va buvisi, do'stlari, Pyalang, egilgan anjir
daraxtlar va ko'ngil ochish uchun o'qish. "Biz bu erda
bo'lganimizda,
rejalar tuzish, u erda, bulutlar ustida, kulib, biz uchun
tayyorlanmoqda
kutilmagan hodisalar va tasodifiy uchrashuvlar ", - dedi
Sonaning buvisi.
Bir marta Haydarpash bekatining platformasida men o'tib
ketdim
eskirgan katta eshiklar orqali
ulug'vor devorlar, zinadan pastga tushdi va ko'rdi
Bosfor. Sevib qolmoq. Va u qoldi.
Qattiq rejalashtirish bilan ko'p narsa bo'lmaydi
Koinot voqealarni o'z tushunchasiga ko'ra tartibga soladi va
natijada hamma narsa yaxshi tomonga aylanadi.
Bosfor bilan birinchi uchrashuv men xohlagan narsani berdi
kashf qilish. Go'zallik, kuch va sevgining cheksizligi. Nima
mening g'oyalarim noto'g'ri edi! Sevgi
hamma narsani ostin-ustun qiladi - uzoq muddatli
bashorotlar, mudofaa reaksiyalari, noaniq identifikatsiyalar.
Daryoning okeanga oqishiga to'sqinlik qiladigan narsani yuvib
tashlaydi. Sizga hech narsa yo'q
bo'ysunishdan boshqa iloj yo'q, lekin unday emas
halokat. Aksincha, baxt - nihoyat siz uyg'ondingiz
siz haqiqiy uchun yashaysiz.
Men shaharni va uning bo'g'ozini yaxshi ko'rardim. Buni
solishtirmadim
ilgari bo'lgan narsalar bilan his qilish. Agarda
agar xohlasangiz, taqqoslay olmaysiz - boshqa joy,
yana bir bosqich.
Keyin, qirg'oqda, men chalkashib qoldim - Boğaziçi sig'madi
ko'zlar. Uning to'lqinlari shamol nafasi ostida ko'piklanar edi,
chakalakalar qanotlarini qo'rqinch bilan tepalarida tepishdi.
Bo'g'oz tashvishi menga ham yuqdi. "Bosfor - qanday qilib
cho'l Faqat suvdan », deb o'yladim o'zimni bosib
fonus ustuni. Bahruz yaqin atrofda g'azablendi. "Hey,
bu erga boring! Qanday to'lqinlarni namlashimizga qarang.
Qonli
bo'g'oz bizga yoqmadi. "
To'lqinlar go'yo tajovuzkorona, tobora yaqinlashdi
tuyg'ular haqiqati uchun sinovdan o'tgan. Men yanada ko'proq
sevib qoldim
Bosfor. U men bo'lgandek emasligim uchun
vakili. Chuqurroq, halolroq, ajoyib emas
birinchi kelganga sirlari.
Ushbu uchrashuvdan beri ko'p yillar o'tdi va men hali ham
Boğaziçi to'lqinlarining birinchi purkagichini his qilaman.
Bahruz qaror qildi
Bo'g'oz meni qaytarib berdi. Aslida u shifo topdi, men
buni birozdan keyin anglab etdi.
Men dengiz bo'yida tug'ilib o'sganman - olti yuz sakson
yoshimda
birinchi to'lqindan uch qadam. Shuning uchun aytishga jur'at
etaman
suv soyalarini, kuchini, ovozini xuddi shu tarzda tushunaman,
qandolat pishiruvchisi singari - Usmonli qatlamlari nozikligida
baklava, ularni tulning shaffofligiga aylantiradi.
Bosfor yaralarni davolashga, qaytishga qodir
hayot. U mohirona ohangda sozlamani sozlamogda vosita.*

*Men ko'plab dengizlarni, bo'g'ozlarni,
okeanlar. Ular chiroyli, ammo boshqacha tarzda. Do'stingizga
o'xshamaydi
Bosfor.
Istanbul zaminida og'ir kunlar bo'lgan, qayerda
ularsiz. Men tosh devorlarni umidsizlikda bir necha bor tark
etganman,
parom bilan "o'zlarining" odamlari emas, yo'llar,
Bosforni kesib o'tish - keyin sehr boshlandi.
Seagulls bir-birlariga muhim yoki bo'lishi kerakligi haqida
baqirishmoqda
Ehtimol, ahamiyatsiz, oq jingalak to'lqinlar girdobi
tufted, qarshi suzuvchi xush kelibsiz signallari
kemalar, kemada bir stakan issiq choy, wafting
azonning har ikki sohilidan abadiy va
to'q sariq ufqda osma ko'prik.
Bir necha daqiqali sayohat davomida mo'ylovli qoshlar
tekislang, nafas tinchlanadi. Atrofga qarab
Bosfor, men tabassum qilaman. "Rahmat do'stim. Bizda
bo'lishi kerak
sizdan o'rganishimiz kerak bo'lgan ko'p narsalar ... "Qiziqishsiz
san'at
masalan, sevgi.
Bo'g'azichi javob bermaydi, faqat kuchli to'lqin
paromni oldinga suradi.*

35

Nurga bir qadam tashlang

*Ularning aytishicha, katta shaharlar uxlamaydilar. Gap Istanbul
haqida emas.
Kecha tushganda u uxlab qoladi
yuzlab bug'larni to'xtatish
shaharning bir qismidan boshqasiga odamlar.
Docklar yopilmoqda, temirni maydalash o'chadi
yog'och narvonlarning g'ildiraklari, kemalarda to'xtab qolishadi
choy pishiring va pishloq bilan tushdi nonni pishiring,
qorong'ida
bo'g'oz yuzasi vaqti-vaqti bilan chiroqlar yonib turadi
yo'qolgan tankerlar dengizlariga qaytishmoqda.
Bosfor - Istanbulning uyi bo'lib, yarim tungacha qurib qoldi
derazalaringizni yangi kunning birinchi azoni bilan ochish
uchun.
Uydan tashqarida nima bo'lishidan qat'iy nazar, bo'g'oz yaxshi
ko'radi
o'z tinchligini saqlaydi va himoya qiladi, bu holda uzoq vaqt
davomida
Men dunyodagi betartiblikda o'zimni yo'qotar edim.
Tashqi tomondan, Bosfor uzunligi juda katta - o'ttizta
kilometr, lekin ruh uning kengligiga ega emas. Asrlar
davomida
tanaffussiz bo'g'iq sevgi, tushuncha, ilhom bag'ishlaydi
uning qirg'oqlariga kelganlarga.
Faqat jismoniy qobiq bilan qurollangan odam,
yoki o'z qalbini dunyoga ochadi, boyib boradi yoki
yopiladi, xudbinlik bilan o'zini yo'q qiladi. Tanlov bilan qiynaldi
keyin nima bo'lishini o'ylab, nurga qadam qo'yishdan
qo'rqaman.
Istambulda har kimning o'ziga xos qirg'oq bo'lagi, o'z martig'i
bor*

*va bir piyola choy. Menda ham. Uyga tunda kelaman
ko'chalarning labirintlari, men osmonga qarayman va bunga
ishonishni istayman
bizni eshitadilar, himoya qiladilar va sevadilar. Agar biz bo'lsa
ham
shubha*

36

Eng muhimi yaqin

*Istanbul voqealarni hikoya qiladi. Ularni hamma ham eshita
olmaydi,
faqat o'zlarini eshitishni o'rganganlar. Ba'zilar uchun Istanbul
- abadiy tirbandlikka ega bo'lgan qattiq metropol, boshqalari
uchun -
hech kimga tegishli bo'lmagan hikoyalar xazinası,
bu er yuzidagi hamma kabi.
Xazina omboridan foydalanish huquqiga ega bo'lgan har bir
kishiga ega
u bu erga keladi, lekin hamma unga qaramaydi. Buyuk
insonning aldanishi - dunyoni qidirib toping
"Uning", eng muhimi bo'yin tomirlariga yaqinroq.
Kadikoy iskalaidagi kechki vapurdan tushaman [26], boring
qirg'oq bo'ylab o'ngga. Odatda to'g'ri
O'zim yashaydigan Moda kvartaliga yuqoriga ko'tarilaman
spiralli zinapoyali bema'ni tor to'rt qavatli bino.
Bugun men o'z yo'limni o'zgartirdim - menga sukunat kerak.
Kim sukut qirg' beshda deb o'ylagan edi
tartibsizlikka to'lib ketgan shovqin-suron bilan iskala tomon
qadamlar
ko'cha musiqachilarining ohanglari, lo'lilarning qichqiriqlari
kelayotgan va ketayotgan gul qizlari
kemalar, svetoforlarning shovqini, tinimsiz e'lon qilmoqda:
"Endi karşıya geçebilirsiniz" [27]*

...

*Men kichkina parkni bosib o'taman, sakrab o'taman
past panjara, o'zimni toshli qirg'oqda topaman.
Men tashlandiq dengiz chiroqiga boraman. Hamma joyda
kunjut urug'lari bor
simit simitlari, baliq ovining to'rlari, qushlarning qoldiqlari
yoyilgan qanotlar. Dengiz chiroqining tosh asosi
sevgi deklaratsiyalari bilan bo'yalgan. Men hammayoqdan,
dengiz chiroqlari yonida o'tiraman
Bosforming yon tomonlari. Sukunat.
Bu erdan, Kadykyoi iskala telbasi ko'rinadi
uxlash. Olomon chumoli uyasiga o'xshaydi. Hamma
shoshqaloq (ko'pincha)
ma'nosiz), ko'pchilik to'xtashdan qo'rqishadi.*

*Oqishini tomosha qilib, o'zgaradimi yoki yo'qmi deb
o'ylayapman
zamonaviy insoniyat yaxshi tomonga? Ha va yo'q.
Biz tire arafasida turibmiz - ko'p yutqazganimiz,
biz o'zgarmasak, o'rganmasligimizni tushuna boshlaymiz
bir-birimizni eshiting, keyin biz o'zimiz qiyomatni tashkil
qilamiz.
Agar bolaligimda menga tafsilotlar ilhom bergan bo'lsa -
o'yinchoqlar
mening akam va Xotiralar g'ori, kostryulkalar*

*buvining xonasi derazasida aloe gullab-yashnamoqda,
nonushta uchun issiq shor-gogal aromati, sarg'aygan
ochiladigan kitoblar, gilamlarni quritish
yozgi dala panjarasi, - keyin yillar davomida general yanada
jozibali. Qanday
har qancha shoshilmasin, Istambulda yashasam ham, men
hech bo'lmaganda yoqaman
Ufqqa qarash uchun bir daqiqaga to'xtayman
Bosfor. Oldinga qayerga borishni yaxshi ko'raman
u erga borish.
Haqiqiy go'zallikning bag'rida men o'zimni eslataman
atrofga qarash istagi odat bo'lib qolmasligi kerak.
Uzoq vaqt orqaga qaytsangiz, adashasiz va
siz noma'lum narsani kutishni yo'qotasiz.*

37

Biz boshqacha, lekin biz taxminan bir xilmiz

*Uyga ketayotib, Muxurdar ko'chasidan o'taman,
Men sakkizgacha bo'lgan "Akmar" kitobining parchasini ko'rib
chiqaman
kechqurun Engin-beyning do'koni ochiq. Qisqa kulrang sochlar
dumaloq ko'zoynagi bo'lgan keksa odam. Har doim bir stakan
choy bilan.
U sarg'aygan kitoblar uyumining orqasida zo'rg'a ko'rinib
turibdi. Ammo
Engin Bey qanday qilib ovoz chiqarib o'qishini aniq
eshitishingiz mumkin. "KIMDAN
Men o'zinga biron bir tarzda o'qishni o'rganolmayman. Ota-
onalar
ularni shifokorlarga, davolovchilarga olib borishdi - natija
bermadi. shuning uchun
Hech kimni bezovta qilmaslik uchun nafaqaga chiqaman.
Yaxshi kitob -
sehr. Siz buni qalbingiz bilan anglaysiz. Bu men uchun muhim
emas
faqat tashqi - syujet, hece, tasvirlar - balki ichki,
chiziqlar orasida nima bor. "
"Akmarada" u ham ishlaydi, ham yashaydi. Engin Bey,
uysiz qolgan mahalliy Kadykoyte. Xotini vafot etdi
yolg'iz qizi turmushga chiqdi, egizak tug'di,
gitarachi eri bilan birga otasiga ko'chib o'tdi. Kvartira bo'ldi
yaqindan. Janjal paytida qizi otasidan ularni qoldirishni iltimos
qildi
dam olish. "Siz kitoblaringiz bilan ortiqcha qarz olasiz
juda ko'p joy! " Engin Bey mag'rur odam. Ikkinisini oldi
chamadon (buyumlarimni biriga, kitoblarni ikkinchisiga
qo'ydim) va ketdim.
Biz bir-birimizni anchadan beri taniymiz, ammo yaqinda uni
tanidim
tarix. Odatda dono ikkinchi darajali kitob sotuvchisi bu haqda
ko'proq gapiradi
o'zingiz haqingizda emas, balki kitoblar. "Men nima bo'lishidan
qat'i nazar, qizimni yaxshi ko'raman
Bu sodir bo'ldi. Topilgan pulni ularga olib boraman.
Oyeshaning eri unday emas
ishlaydi. Xudo saqlasin, nabiralar och qolishadi. Ular
katta bo'lish, ular odatdagidek ovqatlanishlari kerak. "
"Akmar" ning rejissyori Engin-beyga yashashga ruxsat berdi
o'tish joyining orqa xonasida. "Bu erdan Bosforga atigi bir metr*

masofada joylashgan.

Baxt ".

Men Chexovning hikoyalari to'plamini sotib olaman. Nashr etmish to'qqizinchi. Kivrılmış yumshoq oq qopqoq burchaklar, sariq sahifalar quyoshda yonib ketgan.

Kitobni ochaman, birinchi sahifasi imzolangan. Kichik qo'l yozuvi, binafsha siyoh.

"Bugun sizning kuningiz, onajon. Mening boshlanishim, ayol-kuch, qo'llab-quvvatlash. Biz boshqacharoqmiz, lekin biz bir narsamiz. Tuyg'ular

Sizga tushuntirib berolmayman. Bu so'z bilan aytib bo'lmaydi.

Siz bergansiz va

mumkin bo'lgan hamma narsani berish men uchun o'rnakdir.

Siz

menga g'alati sevadigan birodarimni berdi

onalik muhabbat, yoshi kattaroq bo'lsa ham, kuchliroq. Siz

menga Istanbulni berdi - bu shahar abadiy biznikidir. VA

agar keyingi hayot sodir bo'lsa, men yana istayman

yana sizning qizingiz bo'lish va yana Istanbulda. Kun bilan

tug'ilgan kun, onajon! Ishik. 9.11.80 ".

Men Engin Beydan kitob unga qanday etib kelganini so'rayman.

"Ustida

Shair Latifi [28] besh qavatli binoni buzdi, o'tib ketdim

quruvchilarni axlat qutisiga sudrab ketishayotganini ko'rdi

kitoblar to'plami. Men ularni olib ketdim. Ular orasida to'plam

ham bor edi. Menda

xuddi shu nashr bor, atigi ikki yosh kichik, allaqachon mavjud

qattiq qopqoqli va qog'oz qalinroq. "

Uning sevimli yozuvchisi - Chexov. Engin Bey bunga ishonadi

aynan Anton Pavlovich rus adabiyotini boshqargan

yangi kanal. "Yoshligingiz uchun siz da'vo qilasiz

hayot, sen isyon qilasan, unga g'azablanasan, buni ayblaysan

kam baholangan, kam baholangan. Ko'p yillar davomida siz

tinchlanasiz. U emas

zaiflik yoki qobiliyatsizlik. Siz shunchaki hamma narsani

tushunasiz

o'zingizga berishingiz kerak bo'lgan savollar. Inson oqlaydi

sizning tanlovingizdan boshqa narsa muvaffaqiyatsizlikka

uchraydi. Va hayot ...

U o'tadi. Er yuzidagi hamma narsalar singari. Antonni eslang

Pavlovich? "Hayotda fitna yo'q, unda hamma narsa aralashgan

-

chuqur bilan sayoz, katta bilan ahamiyatsiz, fojiali bilan

kulgili ".

Kitob uchun pul to'lash, uyga ketish. Engin ko'rfazi

birgalikda yurishni taklif qiladi. "Siz Yogurtchu bog'iga borasiz,

to'g'rimi?

Biz yo'ldamiz. Men Bog'dodga ko'chib o'taman [29]

, Men tashrif buyuraman

kasal do'stim. U uchun Dickens oldim. "

Biz parchadan ketamiz. Davom etishdan oldin,

ikkinchi qo'l kitob sotuvchisi qotib qoladi va sariq belgiga

qaraydi "Akmar

Pasaji. Yo'q: 70. Hoş geldiniz "[30]

...

"Men Akmar uchun qo'rqaman. Agar u yo'q qilinsa nima bo'ladi?

Vaughn in moda

ular qancha chidashdi. Ular buni tushunmaydilarmi?

Istanbulning ruhi? Yo'q, yo'q bo'lsin

to'xtash joyi, lekin tirik! Akmar anchadan beri tishlarini

charxlab keladi. Beri
 o'sha paytlarda gazetalar parchani uy deb atagan paytlar
 Satanistlar ... Nega mansabdor shaxslarga kitob parchasi
 kerak bo'ladi
 bu erda ko'proq foydali narsa qura olasizmi?
 Yaqinda Xiltonning yashil qobig'i tiqilib qoldi.
 Ular er yuzidagi hech narsaga bog'lanib bo'lmaydi, deyishadi,
 baribir yo'q bo'lib ketadi, ushlab turolmaysiz. Kadikoy haqida
 gap ketganda, men shundayman
 ilojim yo'q".
 Enginning bolaligi o'tgan ko'chalarga yaqinlashish
 bey. U Qiziltoprakda tug'ilgan [31].
 , oldida bordo uyda
 "Fenerbaxche" stadioni. Uning qizi o'sha erda o'sgan. Engin-
 Bey Aiseni dam olish kunlari kinoteatrga olib borganini eslaydi
 Reks (bir vaqtlar Apollon teatri deb nomlangan). Ularda
 kinemada yillar hali popkorn sotilmagan, shuning uchun Engin-
 Bey va Aishe uni oldindan uyda tayyorladilar.
 Mashg'ulotdan so'ng biz ko'chada joylashgan "Chiya"
 lokantasiga qaradik
 Quyosh bog'ining she'riy nomi. Eng yaxshi joy
 kechki ovqatni tasavvur qila olmaysiz! Ular Chiya, Aishega etib
 borganlarida
 Men o'zimning sevimli gozlemimni [32] pishloq va kartoshka
 bilan birga yedim,
 ko'chada ayollar pishirgan.
 "Chiyada, Musa Bey tashkiloti egasi bizga murojaat qildi,
 - dedi yangi taomlar va Ayse qornini silab, -
 - boshini chayqadi. Hamma uchun so'zsiz tushunarli edi: qizi
 buni qilmadi
 kechki ovqatni kutib, ko'zleme yedi.
 Ular yurishni Moda ko'magi bo'ylab tugatdilar, u erda
 Ali-ustdan muzqaymoq sotib olib, uzoq vaqt to'lqinlar yonida
 o'tirdi
 Bosfor.
 Engin-Bey hayotining butun mazmuni bunga mos keladi
 Istanbulning tumani - Kadikoy. Mana bolalik, xotini bilan
 uchrashish,
 uzoq kutilgan qizi, nabiralari (afsuski, u deyarli qilmagan
 ko'radi), "Akmar" va u ovoz chiqarib o'qiydigan kitoblar.
 Ba'zida Engin Bey hayotdan charchaydi. "Anton
 Pavlovich bu haqda jurnalistga yozgan xatida yozgan.
 Suvorin. «Yashashga alohida ishtiyoq yo'q, ammo bu hali
 emas haqiqiy ma'noda kasallik, va ehtimol bir narsa juda
 o'tish va dunyoviy tabiiy. "Hammasi o'tadi, lekin
 xotiralar, baxtimizga, abadiy qoladi "

38

Bunga ishonishni to'xtatmang
siz "sizning" odamingiz bilan uchrashasiz

Aprel oyida Istanbulda yomg'ir yog'adi, iliq va qisqa.
 Ular to'xtashi bilan quyosh chiqib, yoz haqida pichirladi.
 Quyosh odamlarni moddiy yoki ma'naviy jihatdan ajratmaydi
 boylik, millat, din, terining rangi
 yoki jinsiy orientatsiya. Mahkum qilmaydi, so'ramaydi
 rahmat. Yorqinlang, jonlaning, kuch bilan to'ldiring -
 quyoshning tabiat, u holda uni tasavvur qilib bo'lmaydi.
 Aynur-taise [33] qo'shnisi. Yomon qoramag'iz
 to'g'ri, bir vaqtlar bolalar teatri direktori bo'lgan

*Kadikoy. Gilos lab bo'yog'ining muxlisi, u holda siz qila
olmaysiz
ertalabki simitlar uchun ham chiqadi.
Seshanba kunlari bozorga birga boramiz. Aynur-teise
eng yaxshisi tortilganligiga ishonch hosil qiladi. "Sharqda
bozor hushyor holatda bo'lishi kerak. Bu erda savdogarlar
mehribon va
bir vaqtning o'zida chirigan kartoshkani sumkaga tashlang.
Mavzular
ko'proq mehmonga. "*
*Sotuvchi Ibrohim bilan suhbatlashib, pomidor tanlaydi,
qirqqa yaqin odam. Qaysi yili u undan sotib oladi
sabzavotlar. Savdogarning akasi ularni organik ravishda
o'stiradi
Trabzonda. Ibrohim kim bo'lgan xotinidan shikoyat qiladi
to'satdan o'qishga borishga qaror qildi. "U ovqat pishirishda
yomonlashdi,
chunki u doimo kitoblarda o'tiradi ". Aynur-teise
pomidorni olib, savdogarga tashlaydi. U qo'lga olishga
muvaffaq bo'ldi.
Ular kullishadi.
Biz meva uchun ko'proq boramiz. Birinchisiga qarab
qulupnay, qo'shnisi sevgi haqida gapiradi.
«Agar munosabatlar» ish »deb nomlansa, g'alati.
Ular shikoyat qilmoqdalar: ular aytmoqdalar, siz taslim
bo'lishingiz kerak, ushlab turing, keting
tomonga. Ha, yo'q. Lekin nima uchun xarakterlanadi
ish sevgi nima? Ba'zi ayollar sevgini shunday tasavvur qiling:
siz uydagi divanda yotasiz
dengizga qarash, va sevikli sizning ma'naviy manfaatdor
holat. Bunday erkaklar ham bor, hech bo'lmaganda shu
Ibrohim,
yolg'iz ularning mavjudligi etarli deb hisoblaydiganlar
qarash uchun yaratilgan ayol, iltimos,
chidang ... Bu sevgi emas, balki kasal egoizmdir. "*
*Ikki kishi bir-birini sevganda, ular bo'lishga intilishadi
quvonchni ham, qiyinchiliklarni ham qamrab olgan holda birga
yashash. Yo'q
bu ishda. Sevgi dengizga o'xshaydi. Xuddi shu ulkan
ilhomlantiruvchi, bo'ronlar va xotirjamlik bilan.
Aynur-teise o'ttizda "uning" odami bilan uchrashdi
hayotning sakkizinchi yili, u endi hech narsaga ishonmaganida.
Keyin u
tashlandi, keyin u ketdi, og'riqli ajralishdan o'tdi va
chuqur tushkunlik. U boshini ko'tarib teatr tomon yo'l oldi.
«Attila bilan o'zimga bo'lgan munosabatni o'zgartirganimda
tanishdim
va dunyoga. U mening mukofotimga aylandi. Agar erkak bo'lsa
baxtsiz, kimdir paydo bo'lishiga ishonish ahmoqlik,
kim baxtli qilishni xohlaydi. Hech kim etarli kuchga ega
bo'lmaydi yoki
sabr-toqat, ichki uchun kurashish uchun soat atrofida hech
qanday his-tuyg'ular
boshqasining balansi. Haqiqiy sevgi o'rtasida bo'lishi mumkin
baxtli bo'lishni biladigan o'zini o'zi ta'minlaydigan odamlar
o'zim bilan yolg'iz. Uchrashib, bir-birlarini sevib qolishgan
ko'payish uchun birgalikda hayot kechirishga qaror qiling
baxt ".
Attila unga bolaligidan beri olmagan narsasini beradi -
g'amxo'rlik. Aynur-teise shafqatsizlik bo'lgan maktab-*

internatda o'sgan
muhabbatdan ko'proq narsa bor edi. "Men uchun sevgi
birinchisi
amal ehtiyotkorlik bilan ifodalanadi. Ertalab u uydan chiqib
ketadi
mendan oldinroq. Men ostonada turganimda qo'ng'iroq qiling.
"U erda yomg'ir yog'moqda,
soyaboningizni unutmang! "Kechqurun, agar ishdan
kechiksam,
uchrashadi. Ba'zilar uchun bu mayda-chuyda narsalar, lekin
men uchun nima
har doim etishmas edi. "
Aynur-teise o'zining ayolligini etkazishga harakat qiladi
o'n to'qqiz yoshli nabirasi Sylga donolik.
"Men unga aytaman: hech qanday holatda ishonishni
to'xtatma,
"sizning" odamingiz bilan uchrashishingizni. Siz uning yonida
bo'lasiz
yaxshilang, siz hech narsani majburlamaysiz o'zingiz yoki u -
hamma narsa o'z-o'zidan rivojlanadi, hatto
oson emas. Qiyinchiliksiz yo'l yo'q, ular hayotning bir qismidir.
Agar a
yo'lda umidsizlik, keyin to'xtash vaqti keldi.
Shunday qilib, Koinot sizni o'zingizga qarashingizni xohlaydi
yoki
atrofga qaradi. Tushundim, ko'rdim, eshitdim
sizni yaxshilaydi. "

39

Ulardan qo'rqish bilan xayrlashing harakatga arzimaydi

Men qirg'oq bo'ylab yuguraman. Oyoqlar ozgina ichiga tushadi
yomg'irdan keyin nam qum, bu esa ishlashni qiyinlashtiradi,
lekin
yanada qiziqarli. Qiyinchiliklar yo'lning qiymatini oshiradi.
Bugun men o'n besh kilometrlik mayoq tomon yo'l oldim. Dan
bizdan bir tomon - markaziy shaharga olib boradigan yo'l
trek, boshqa tomondan - dangasa meduza bilan uyqusiragan
Bosfor
va notinch bug'lar.
Kechasi bo'ronli edi, shamol bo'g'oz va aholini bezovta qildi
shaharlar. Tinchlik kelmaydigandek tuyuldi, ammo tong
otganda
bo'ron to'satdan to'xtadi, bulutlar tarqaldi. Quyosh qaytdi. Bu,
biz qo'rqadigan narsa ko'pincha sodir bo'lmaydi.
Yuguranimda o'zimdan uzilib qolaman, bo'laman
kuzatuvchi. Men tahlil qilmayman, o'ylamayman, o'ylamayman
tortish. Marafon qatnashchilari marrani tugatish haqida
o'ylashadi
shuningdek yo'q. Ushbu daqiqalarda mening barcha
harakatlarim reaksiyalar
jismoniy tanasi. Ruh osmonga uchadi; qachon qaytadi
Men to'xtayman.
Yugurish behush jarayon emas, aksincha, men eshitaman va
Men sezyapman. Taassurotlar keshga qo'shiladi, ochiq
faqat krossovkalarni echib olsam bo'ladi. Keyin
tahlil yoqilgan.
Yuguraman, shamol meni ko'taradi, oldinga olib boradi. Agar a
qo'llaringizni yoying, ular qanotlarga aylanadi va siz qila olasiz

yechmoq. Yugurishda o'zib ketishni istamayman - na odamlar,
na
sharoitlar ham, o'zingiz ham.
Qachonki zarba boshida gavjum urish kabi yangrasa,
Men sekinlashaman. Yaqin atrofdagi parkdan shamol olib
keladi
evkalipt tepalarining hidi, shovqinli qoziqlar bo'linadi
sho'r namlik hidi. Ho'l joylari bo'lgan futbolka orqasiga
yopishadi. Bosfor yuzasida chaqmoqlar
porlashi porlaydi, menga sevimli so'zlaringiz bilan tabassum
qiling
Gyugodan: «Agar Xudo odamning orqaga qarab yurishini
xohlasa
orqaga, u ko'zlarini boshning orqa tomoniga qo'yar edi ...
"Oldinga,
Xurmo mevasi!
Miri menga shanba kuni ishlaydi
Men undan Kadykoevskiy bozorida baliq sotib oldim. Bir
paytlar
egasining o'zi savdo qiladigan hisoblagich bor edi va
yordamchi bola. Vaqt o'tishi bilan do'kon o'sdi
Xol.
Miri qirq yetti yoshda, u ikkinchi turmushidan qizni
tarbiyalayapti,
u dengiz nomi bilan atalgan - Denis [34]
... "Uning tug'ilishi bilan
Men boshqacha yashayman. Men bunga ko'proq e'tibor
berdim
ichimda davom etmoqda. Yugurishga qaytib, u yordam beradi
hech qanday harakat olib kelmaydigan tinchlikni qadrlang
imtiyozlar ".
Miri oq rangda ishlaydi, hech qachon rangga ega bo'lmagan.
U erta oqargan, yumshoq kumushrang sochlar yumshoq
kiyimlarning ohangini to'ldiradi. "Men uchun oq - bu suzib
yurish. Qanday
Dengizchilar aytadiki, ular kema jonidir ".
Yugurishdan keyin biz sukunatni buzamiz. Bugun biz
gaplashamiz
orzular haqida. "Bola, agar sizning orzuingiz qolsa
bu sizning kemangiz boshqasida suzib yurganligini anglatadi
yo'nalish. Har bir inson tanlash huquqiga ega - harakat qilish
yoki harakatsiz turing. Nima bo'lishidan qat'iy nazar,
qo'rqmang
o'zgartirish. Ular arzimaydigan qo'rquvlar bilan xayrlashing
sarflangan kuchlar. "
Birinci turmushidan so'ng, uning hayoti, bir paytlar boy va
qiziqarli, ranglarini yo'qotdi. Qattiq takrorlashlar -
dengiz, baliq, bozor, uxlash, yana dengiz. Ajrashishga qaror
qilish
odatlanib, Miri veterinariya klinikasiga ishga joylashdi.
Avtomobillarni oziq-ovqat bilan tushirish, kataklarni yuvish,
yurish
haddan tashqari ta'sir qilish uchun qoldirilgan hayvonlar.
«Men maqsadimni yo'qotib qo'ydim. Itlar yugurishni saqlab
qolishdi, garchi tuyulsa-da
Men hech qaerga ketmayman. Men to'xtata olmadim, aks
holda men uchib ketgan bo'lardim
sariqlardan. O'sha davr tufayli u kutmaslikni o'rgatdi.
kelajak, nima bo'lsa yashang ... Tajriba - bu qattiq o'qituvchi,
uning darslari yaxshi esga olingan. "

*Klinikada Miri bo'lajak rafiqasi Seda bilan uchrashdi.
Dengizga qaytib, do'konni qayta ochdi. Mijozlar
vijdonli baliqchini kutdi*

40

Yaxshi bo'l. Yomon va shunga o'xshash yetarli

*Ko'chalardan biridagi to'rtinchi raqamli uyning yashil eshigi
Ortakoy, dengiz va qirg'oq restoranlariga olib boradi.
Shuning uchun, bu erda shovqinli. Ammo agar siz bu erga tong
otganda kelsangiz
sukunatni uchratasiz.*

*Mehmet Bey uzoq yillar yashil eshik oldida o'tirdi,
uyda bog'bon. Qasr bo'sh edi - egalari doimiy edi
sayohat. Odatda, tong otguncha Mehmet Bey tugatdi
bog' ishi (bu erda, xuddi Istanbuldagi kabi,
zambaklar) va somon shlyapa kiyib, stulga o'tirdi
ostona yaqinida. Men sarg'aygan kitoblarni o'qidim, ikkitasi
bilan choy ichdim*

*bir parcha shakar, o'tayotganlar bilan suhbatlashdi, ularni
ochdi*

sevimli hududingizning qiziqarli joylari.

*Ortakoy bilan tanishish baxtiga muyassar bo'ldim
bog'bon. U mag'rurlik bilan o'sib borayotganligini ko'rsatdi
uni ism-sharif bilan ifodalaydigan yashil eshik oldida ivy - Umut.
Turk tilidan tarjima qilingan - "umid".*

*«Umut bolaligida kasal bo'lib, uni qabul qilmadi. Juda ham
Bosforming yaqinligi tufayli nam tuproq. Egasi xohladi
uning o'rni yanada qat'iyroq narsa ekish, lekin men
kutishga ishontirdi. Har birining o'ziga xos hayot tezligi bor.
Siz shoshilib yugurish va g'amxo'rlik qilish uchun emas, balki
o'zingizga vaqt ajrata olishingiz kerak
o'zingizning ichki bog'ingiz ". Bir oz to'xtab, meni silab
qo'ygandan keyin*

*elkasi, bog'bon jimgina qo'shib qo'ydi: "Yaxshi ol. Çünkü
kötülerden
çok var "[35]*

...

*Mehmet Bey tomonidan o'tayotgan sayyohlar bilan
suhbatlashish*

*ingliz tilida, ozgina turkcha urg'u bilan ularni rag'batlantirdi
tabassum va o'zingizga ishon. Falsafiy ko'rsatmalar
sharqiy ekzotizm fonida chet el ayollari xursand bo'ldilar.
Bog'bon boy hayot kechirdi, unda bir narsa bor edi
ulush.*

*"O'zingizning" shaxsingizga aylanish yo'lida
qiyinchiliklarni engganingiz uchun mukofot, siz bir martadan
ko'proq tushib qolasiz*

*umidsizlik. Bu zarar etkazadi, qo'rqinchli bo'ladi. Bunday
daqiqalarda*

*unutmang, og'riq do'stdir. U bunga e'tiborni qaratmoqda
muammo yuzaga kelgan qismi. Qo'rquv o'rgatmaydi
maqsaddan voz kechish. Ayyor jinlar singari, ular
qulog'ingizga shivirlang: «To'xtang, taslim bo'ling, biz
haqiqat ". Qo'rquvni bosmang, ularga qarang
ko'zlar va ayt: "Siz faqat fikrlarsiz, endi yo'q." Qachon ular
yana paydo bo'lib, ularga ishonmay davom eting va tabassum
qiling.*

Umidsizlikdan qo'rquv uyga qaytadi, sen esa

o'z orzusiga boradigan yo'lni erkin davom et. "
Bog'bonning fikri to'g'ri. O'zingiz bilan uchrashguningizcha,
deyarli hech kim
sizda "uning" shaxsini ko'rasiz.
Bir kuzda Mehmet Bey yo'q edi. Uy sotildi
yodgorlik do'konlari ko'chani toraytirdi. Umut yashashda
davom etmoqda
o'sadi. U shoshilmayapti ...

41

**Hayotingizda hamma narsa yashaydi va
sizning ichingizda va tashqarida
Shaharlar rasmlar bilan xotirada yashaydilar. Biz
bilmagan holda**

lahzalarni ramkaga soling, ularni yodda saqlang
sho'r shabada hidiga o'xshash fotoalbom
tebranish tebranishlari, so'nayotgan lolalar
yoki ehtimol sarg'aygan gazetalar.
Men Istanbulning birinchi rasmini eslayman, qaysi
mening xotiramni saqlab qoldi. Yillar o'tib u bilan uchrashdi
ellikinchi yillarning oxirlarida olingan fotosuratdagi aks
Amerikalik Charlz Kushman. Xuddi shu parcha bor
"Hazzopulo", uni qurgan yunon nomi bilan atalgan
oilalar. Bir vaqtlar chet elda iplar sotilgan va
shahardagi eng yaxshi bosh kiyimlar (xonim Evaning do'koni
yaxshi)

Beyoglu tumani aholisi tomonidan yodga olingan). Bu erda
ham chop etilgan

yangi Usmonlilarning "Ibret" gazetasi.

Odatda men arkadaga ertalab soat yettida etib boraman, o'tir
yashil kepenkli kitob do'koni ostonasi. Tomosha qilmoqda
qalbning uyg'onishi. Oyoqlarga biriktirilgan
mahalliy sotuvchilardan nonushta kutayotgan zanjabil
mushuklari.

Bu erda siz ko'chada tirbandlik qanday qaynayotganini
eshitishingiz mumkin

Istiklal, ochilgan eshiklar gumburlaganda

Galereya litseyi, choyxonaning egasi sifatida ko'rilgan
Axmet plastik stullarni shlangdan yuvadi, bola esa
suriyaliklar ularni latta bilan artib quritadi. Yaqinda Axmet
pishiradi

yangi kunning birinchi choyi, menga chashka va
an'ana: "Shoir Bey, bugun nima yozyapsiz?"

Olomon olgach, men vapurga o'tiraman
uyga kelish. Yashil rangdagi yashash xonasining oq devorida
ramkada osilgan - Kushmanning xuddi shu fotosurati
bir kun oldin choy ichgan joyim. "Hazzopulo" dovoni,
shuningdek

mening hayotimdagi hamma narsa, ichimda ham, tashqarida
ham yashaydi.

42

**Ovoz, chiroyli yashang.
Qanotlaringizni yoying va - in
parvoz!**

Bir kuni, aprel oyining o'ttizinchi kuni, xaltaimni tashladim
orqasida va Istanbulni tark etdi. To'satdan his qildim
noma'lum joyda qoldirish uchun jozibali ehtiyoj

*yo'nalish. Oyoqda. Poyezdlar, mashinalar yo'q
samolyot.*

*Men yosh, baquvvat, kuchga to'lgan edim - hamma narsa
menga ilhom berdi
sayohat.*

*Sakson kunlik yo'l. Tog'lar, dashtlar, daryolar orqali,
o'rmonlar va dengiz bo'yida.*

*Sakson birinchi kunning ertalab men o'zimni shu bilan topdim
o'zi o'sgan Absheron banki. Qayerga qaytdi
keldi. Hayot - bu tug'ilishdan boshlab tarqaladigan chiziqli
turli tomonlar va hanuzgacha bitta tomonga ulanadi
cheksizlik.*

*Yo'lda daftarimga yozuvlar yozdim. O'nlab yillar o'tib
o'tmoq. Ular hech kimga ko'rsatmalarga o'xshaydi
o'quvchiga, lekin bu o'zi bilan suhbatlar. Bir odam bilan,
boshqalar singari u ham tushunadi, shubha qiladi, kuzatadi,
hafsalasi pir bo'lgan. Ni axtarish.*

** * **

*Kechagi uchrashuv haqida jarda yozaman, da
g'azablangan dengiz. Ushbu o'tish joylari kamdan-kam
uchraydi
bitta qidiruv segmentining yakuniy chorrahasiga aylanishi va
boshlang'ich - keyingi. Kimdir aytadi: o'ylab ko'ring
normal o'tish, juda ko'p bo'ladi. Men roziman. Ammo
shunday lahzalarda qanday baxt aylanib chiqadi
tushunchalar ...*

*Uchrashuv kichik qirg'oq shaharchasida bo'lib o'tdi
gullaydigan baland jarliklar
bordo stakan butalar. Men u erga borishni xohlamadim,
dangasa edim.*

*U qanday qarshilik ko'rsatmasin, kelishdan qochib qutula
olmadi.*

*Notanish ko'chalar bo'ylab yurar edi. Eski uylarning devorlari
dengiz tuziga tegish bilan, og'ir balkonlar
(qulab tushganday tuyuladi), dafna hamma joyda yashil, at
aholisi, barchaning zumrad ko'zlari bor.*

*Jarlikning chetiga yotqizilgan yo'lda men payqadim
yo'ldan pastga olib boradi. Tikanli chakalakzorlarni bir-biridan
siqib chiqarish*

*atirgul, unga ko'chib o'tdi. Ko'p vaqt ketmadi:
yo'l to'satdan tugadi, va men eng chekkada turibman
toshlar. Mening oldimda dengiz ufqidir. Qanaqasiga
suv tubi dahshatli darajada chaqirmoqda ...*

*Keyin nima uchun vaziyatni tom ma'noda angladim
meni bu erga, bu shaharga tishlari bilan kelishga majbur qildi -
toshlar va dengizning doimo sovuq oqimi. Mana men
yana bir haqiqatni kutish: hech qaerga shoshilmang, lekin
albatta*

*boring, noma'lum narsadan qo'rqmang va tikonli
chakalakzorlarni engib chiqing
yo'lda, ularning orqasida - xazinalar.*

** * **

*Sizga nima yaqinroq: bilimga ega hayotmi yoki johillikda?
Birinчисini tanlayman. Haqiqat qanchalik achchiq bo'lmasin
o'zingiz, buni qabul qilishni o'rganishingiz kerak. O'zimni
bilmaslik, emas*

*yo'llarni, qattiq tumanni ko'rasiz. Shunday qilib siz shoshilasiz
o'zingiz va birovning o'rtasida, o'zingizga va
atrofingizdagilarga jarohat etkazish.*

Ingilizlar aytadilar: "Bilimsiz g'ayrat shunga o'xshashdir

tishlab olgan ot. "

*Bir marta tanishim menga bu bilimlarni aytdi
uni og'irlashtiradi, qazish emas, balki hayotdan siqib chiqarish
yaxshiroqdir
maksimal zavq. Ehtimol, lekin ertami-kechmi
tashqi dunyodagi lazzatlanish manbalari tugaydi.
Bo'g'ishni osonlashtiradigan bo'shliqni qoplaydi. Bu keldi
o'zingizni narsalarni tartibga solish va kuch olish uchun vaqt
ichki manba.*

*O'zingizga achinishni va o'zingiznikidan hafsalangizni pir
qilishni to'xtating
imkoniyatlar va ko'nikmalar. Yo'q bo'lgan og'ir kiyimlarni echib
oling
ob-havo, o'zgarish uchun oching. Avvaliga ular buni qiladilar
og'riq bilan berilgan, ammo bu qaytish uchun sabab emas
tanish*

*Tanish nafaqat joy va vaziyat, balki
fikrlar, munosabat. Yangisini boshlash ixtiyoriy
hamma narsani tashlab, dunyoning narigi chetiga shoshiling.
Hammasi*

*qarorlar, siz haqingizda shubhalar.
Bolalikdan olgan shikastlanishlar haqida shikoyat qilmang,
barchada shunday bo'lgan. Yo'q
Nuh muhabbatga duch kelmadi - bu qanday uyg'unlik
o'zingizni bilmasangiz sevganmi? Bunga afsuslanmang
sizning iste'dodingiz kam baholanmoqda, o'zingizga savol
bering: etarlimi?*

*sizga ish yoqadimi? Ajrashishdan qulamang, yo'qotmang
ular bilan o'zingizni.
Umidsizlikning oxiri yo'q. Ularning asiri bo'lmang. biz
biz baxtimizga o'zimizga qaraganda ko'proq ta'sir qilamiz
tasavvur qiling.*

*Sizning hayotingiz uchun koinotning o'z rejasi bor.
Qanday yashirinmasin, baribir seni itarib yuborishadi
o'zgarish tomon. Bir kuni bo'ron sizniki bo'ladi
boshpana.*

*Inson tanlashda erkin. Biror kishi shunday deb o'ylaydi
sevimli tanishni to'ldiring va notanish va
oldindan aytib bo'lmaydigan narsa imkonsiz va ostida qoladi
xarobalar. Boshqasi har doim bo'rondan qo'rqmaydi
o'tadi va qo'llarini yangisiga ochadi.*

*Dam olish muhim (men uni e'tiborsiz qoldirganimda)
mahorat, men bo'yin og'rig'idan azob chekaman), sizning
yo'qligingizni anglayman
hamma narsani boshqarish uchun kuch. Hayotning bir
bosqichida
oqimga taslim bo'lish foydalidir. Ammo oqimda bo'lish ham
emas
baxt haqidagi rasmingizni unuting.*

*Biz dunyoga ma'lum bir vazifa bilan kelamiz. Kimdir
kashf qiladi, uni o'zida rivojlantiradi va kimdir yashaydi.
noma'lum. O'z mahoratingiz bilan o'rtoqlashishni o'rganing.
Bittasi
ruhlantiruvchi so'zlarni yozadi, boshqasi mazali tayyorlaydi
ovqat, uchinchi kasallarni davolaydi, to'rtinchi juda zo'r ish
qiladi
poyabzal.*

*Agar hozir dunyoga aytadigan gapingiz bo'lmasa, qo'shiq ayt.
nima
nima bo'lsa ham. O'zimga yoki baland ovozda. Bolaligimda
yaxshi eslamaganman
mening sevimli qo'shiqlarimning so'zlari - ularni qayta ixtiro
qilishim kerak edi. VA
bu juda zo'r edi - u o'zi xohlagan narsani kuyladi. Matnlarni
yozing
ohanglar yaratish, xotiralarni bo'yash. Ovoz, jonli
yaxshi. Qanotlaringizni yoyib, uchding!
Agar savollarga javoblarni eshitmasangiz, o'ting
yo'l. Dangasa bo'lmang, hammasi odatdagidek bo'ladi deb
o'ylamang,
boshingizdagi bema'ni chegaralarni buzing. Yo'l har doim ham
emas
pul, viza, chiptalarni talab qiladi. O'zingizning ichingizdagi yo'l
tashqi tomondan ancha muhim, faqat istakka chanqoq.
Ichkariga burilishdan qo'rqmaydiganlar o'z yo'llarini topadilar
va
tashqarida.*

*Boshqalarning salbiy xususiyatlarini muhokama qilayotganda,
siz
o'zingiz haqingizda gaplashing. Siz boshqalarda ko'rgan
narsasiz - va yaxshi,
va yomon. Biz bir-birimizga noimetallmiz. Buning nima keragi
bor?*

*Shunday qilib, biz o'zimizni qadrlaymiz va o'zimizni
yaxshilaymiz, bo'lamiz
yaxshiroqdir. Unga yorliq qo'ymang, balki xulosa qiling va
yurishda davom eting.*

*Bizning ichimizda doimo kurash bor: kattalar
uning hayoti uchun mas'ul shaxs qarshi chiqadi
xudbin bola, doimo talabchan
zavq. Buni bilish qabul qilishni osonlashtiradi
dono qarorlar - siz etuk ovozi va bola o'rtasida ajrata olasiz
kapriz. Ikki metrgacha etib boradigan ko'plab erkaklar,
bolani o'zlarida qadrlang, shu sababli qat'iyatsizlik va
mas'uliyatsizlik, bu ko'pincha shikoyat qilinadi
ayollar.*

*Ba'zi ruhiy ustozlar bu sevgini aytdilar
ruhni kuchli qiladi, va ruhi kuchli odamni
muqarrar ravishda isyonchiga aylanadi. Men kimlarni
tushunmayapman
nima bo'layotganini xotirjamlik bilan kuzatadi va
"hamma narsaga Ollohning irodasi" kabi falsafa bilan oqlanadi.
Men ruhim kuchli deb aytmayman, lekin quvonaman
men norozilik bildiraman. Men tirikman! Isyonkorlik
tartibsizlik g'ildiragini to'xtatishga yoki tashqariga chiqishga
urinmaslik
hukumatga qarshi miting. Isyonkorlik
boshqalarning dardiga befarq emas.*

*Keyingi bosqichga ko'tarilish imkoniyati paydo bo'ladi
o'z-o'zini qabul qilish. Bostirish foydasiz va zararli. Kerak
hozir o'zingizni biling, o'zingizni qabul qiling,
kechiring, yaxshiroq bo'lishga harakat qiling. Biz bunga keldik
dunyo faqat baxt uchun. Faqat baxtli*

inson yaxshilikni tarqatadi.

*Sevgi doimo o'zida saqlanib turishi kerak.
Yaxshi his-tuyg'ular va ishlar, sevimli joylar,
kitoblar, odamlar, yolg'izlik, hayvonlar. Sevgi o'xshaydi
doimiy ravishda o'qitilishi kerak bo'lgan mushak.*

*Kecha mendan so'rashdi: men bir odamga nima deyman
ma'naviy bo'shliqni boshdan kechirayapsizmi? Men javob
berdim:*

*to'liq yashashni davom eting. Siz his qilmaguningizcha
o'rnidan turish va kichik bir qadam tashlash uchun kuch.
O'zingizni borligingiz bilan baxtli bo'lishga majburlamang
baxtsiz, cheksiz maslahatlarga urinmang
"o'zingizni torting va o'zingizni biron narsa qilishga majbur
qiling" kabi, "xayr
siz yig'laysiz, baxt ketmoqda "," tush ko'rmaslik vaqti keldi,
lekin
harakat qilish "va boshqalar. O'zingizni taqqoslash yanada
xavfli
go'yoki kuchliroq, kuchliroq, omadliroq bo'lganlar bilan. Har
kimda bor
hayotning o'z tezligi. Ammo pastki qismida ham, buni tepada
eslang
quyosh porlayapti va ertalab kelishiga ishon,
uyg'onganingizda va tushunganingizda: bu osonroq bo'ldi.
Ba'zi ruhiy ustozlar bu sevgini aytdilar
ruhni kuchli qiladi, va ruhi kuchli odamni
muqarrar ravishda isyonchiga aylanadi. Men kimlarni
tushunmayapman
nima bo'layotganini xotirjamlik bilan kuzatadi va
"hamma narsaga Ollohning irodasi" kabi falsafa bilan oqlanadi.
Men ruhim kuchli deb aytmayman, lekin quvonaman
men norozilik bildiraman. Men tirikman! Isyonkorlik
tartibsizlik g'ildiragini to'xtatishga yoki tashqariga chiqishga
urinmaslik
hukumatga qarshi miting. Isyonkorlik
boshqalarning dardiga befarq emas.*

*Keyingi bosqichga ko'tarilish imkoniyati paydo bo'ladi
o'z-o'zini qabul qilish. Bostirish foydasiz va zararli. Kerak
hozir o'zingizni biling, o'zingizni qabul qiling,
kechiring, yaxshiroq bo'lishga harakat qiling. Biz bunga keldik
dunyo faqat baxt uchun. Faqat baxtli
inson yaxshilikni tarqatadi.*

*Sevgi doimo o'zida saqlanib turishi kerak.
Yaxshi his-tuyg'ular va ishlar, sevimli joylar,
kitoblar, odamlar, yolg'izlik, hayvonlar. Sevgi o'xshaydi
doimiy ravishda o'qitilishi kerak bo'lgan mushak.*

*Kecha mendan so'rashdi: men bir odamga nima deyman
ma'naviy bo'shliqni boshdan kechirayapsizmi? Men javob
berdim:*

*to'liq yashashni davom eting. Siz his qilmaguningizcha
o'rnidan turish va kichik bir qadam tashlash uchun kuch.
O'zingizni borligingiz bilan baxtli bo'lishga majburlamang
baxtsiz, cheksiz maslahatlarga urinmang
"o'zingizni torting va o'zingizni biron narsa qilishga majbur
qiling" kabi, "xayr*

*siz yig'laysiz, baxt ketmoqda " , " tush ko'rmaslik vaqti keldi,
lekin
harakat qilish "va boshqalar. O'zingizni taqqoslash yanada
xavfli
go'yoki kuchliroq, kuchliroq, omadliroq bo'lganlar bilan. Har
kimda bor
hayotning o'z tezligi. Ammo pastki qismida ham, buni tepada
eslang
quyosh porlayapti va ertalab kelishiga ishon,
uyg'onganingizda va tushunganingizda: bu osonroq bo'ldi.*

** * **

*Yillar davomida tushunchalar va assotsiatsiyalar o'zgartirildi,
yoki butunlay o'zgarishi mumkin. Hayotning ushbu bosqichida
men uchun baxt - bu minnatdorchilik (agar men uni ushlab
tursam edi)
abadiy!) va tinchlik. Nima borligini seving, kutmang
mukammal lahza, to'liq yashashga harakat qiling
har kuni, ko'nglingizni yo'qotmang, qanchalik qiyin bo'lmasin,
ishonavering
kelajakka - bu minnatdorchilik. Ichki tinchlik
oqim uchun minnatdor bo'lganida keladi
bezovta qilmaydigan va o'zingizni bezovta qilmaydigan lahza
fikrlar "yaxshiroq bo'lishi mumkin". Faqat dam olishda
savollaringizga javoblarni eshitishingiz va qaerda ekanligini
tushunishingiz mumkin
harakat qilish.*

43

Birinchi qadamdan o'q siz bir-biringizga qarab boringlar

*Hayot, albatta, tanlovdir. Biz barchani tanlaymiz
kun, har daqiqqa, soniya - yaxshilik va yomonlik o'rtasida,
engil va qorong'i. Biz uchun bir nechta eshiklar ochiladi
orqada - kim bilan, qaysi biri bilan kirish kerak. Biroq, men
"Mening" odamim bilan uchrashish masalasida aniq bilaman
kutish muhim. Biz birinchi qadamdayoq do'st yurishimiz
do'stingizga, yo'lda turli xil odamlarni ko'rish. Qachon paydo
bo'ladi
vaqt (va bu erda yoki, ehtimol, ichkarida qaror qilingan
biz), uchrashuv bo'lib o'tadi. Asosiysi, taslim bo'lmaslik va
bog'lamaslik
musofirlar bilan hayot.
Bu ishonch bolaligidan menda yashab kelmoqda. Ba'zan
eshitdim
bu odam qanday qilib dengiz qobig'ini ehtiyotkorlik bilan bosib
o'tdi
qirg'oqlari, o'ziga choy quydi, ertalab xiralashdi
simit, sevimli kitobingiz sahifalarini varaqlagan yoki
peshtaxtadagi ko'p rangli shisha to'plardan o'tib ketdi
bit bozor.
Men bu kishini kutganim emas, balki uning oldiga bordim. Va
biz
uchrashdi. Leyla*

Epilog

*Hamma narsa sizga darhol keladi
siz hamma narsani qo'yib yuborasiz
Sevgi - bo'ron ustida ko'tarilgan*

*dengiz chiroqi,
Zulmat va tuman ichida so'nmasin.
Sevgi dengizchi bo'lgan yulduzdir
Okeandagi joyni aniqlaydi.
Uilyam Shekspir
Men buni afzal ko'raman
qabrda shunday yozilgan edi: "U vafot etdi,
olib tashlashga harakat qilish "va hech narsa emas
kabi: "U yerga shunchalik ildiz otganki, biz
uni faqat tepaga sepgan. "
Mitchell Wilson
Shahar qachon dunyoga aylanadi
unda yashaydiganlardan birini sevasiz.
Lourens Darrell
Hokim amaki,
so'nggi maktubingizdan beri ko'p yillar o'tdi. Siz
ashramni tark etdi, o'shandan beri sizdan hech qanday xabar
yo'q.
Men o'sha manzilga yozishni davom ettiraman, bilmayman
u mavjudmi, tirikmisiz ... Kechirasiz. Vaqti-vaqti bilan
bunday fikrlar keladi, ularni yaqinlashtirmayman.
Qizim menga bitta kitobdan so'zlarni o'qidi
Italyanча (u tilni o'rganmoqda, u yaxshi biladi).
"Kimdir sizni sevar ekan, siz o'lmaysiz. " Bizning s
sizning aloqangiz abadiy, men buni qachon bo'lganida
angladim
ustaxonadagi gilam ortida sizni ko'rdim.
Endi men siz bilan tengdoshman
siz Hindistonga borganingizda. Hozir faqat men
Men hech qaerga ketishni xohlamayman.
Go'yo men tashqariga chiqqanimdek, ajoyib tinchlik hissi
shovqinli poezd. Men uzoq vaqt intildim, - shoshilib,
jilmaygan, xavotirli - va nihoyat sukunat. Men yoqaman
uning o'rnida, yaqinlaringiz atrofida, dunyoga savollar kamroq.
VA
xurmo bu bahor ayniqsa chiroyli, muloyim gullaydi
yashil shamlardan.
Biz ko'p narsalarni oddiy narsa deb bilamiz. Bugun
Leyla bilan quyosh botganda daraxtlar ostida o'tirar edilar va
to'satdan
shu bilan birga ular: bu qanday baxt?
ayvondan tushib, shitirlash ostida bo'l
xurmo tojlari.
Kun notinch bo'lib chiqdi, uni uyga olib ketish yoqimli
go'zallik. Bilingki, bolalar atrofda bo'lmasalar ham, ular
sog'lomdir,
o'z yo'llari bilan boringlar va biz ular uchun ibodat qilamiz
ba'zi yaxshi odamlar bilan uchrashdi.
Sukunat odamda nima muhimligini ochib beradi. Eslatib
o'tamiz
bu qizi haqida. Ehtimol, u buni bir marta noto'g'ri tushunishi
mumkin
Ozroq. Garchi, ota-onalar qanday qilib himoya qilishga harakat
qilmasin
bolalar, ularning o'z ulushi bor.
Atrofdagi dunyo tobora kuchayib bormoqda
shu qadar ko'pki, odamlar jim bo'lib qolishadi
noqulay. Biz doimo gaplashamiz, tushuntiramiz,
biz isbotlaymiz va afsuski, ba'zan o'zimizni oqlaymiz.
Biz to'lqinlarning ko'piklariga juda katta ahamiyat beramiz*

*bir lahza yangi to'lqin bilan qoplanadi.
Vanity bizni qiynaydi, charchaymiz, burun osilamiz,
material ustida yashash va uni ko'tarish
hayot poydevori Sukunat uchun vaqt ajratishingiz kerak
to'xtata olish. Sukunat ba'zan eng ko'p bo'ladi.
ravon javob, teginish qobiliyati,
bu eng samimiy so'zdan ko'ra iliqroq.
Hammasi muvozanat bo'lganda yaxshi bo'ladi. Vaqtida.*

E.

*Hokim amaki,
ehtimol siz Assadning bobosini eslaysiz. Bugun kun
uning tug'ilishi. Ushbu sanada men qabristonga bormayman.
Men u bilan birga qirg'oq qismiga, past darajaga keldim
ular uzoq vaqt o'tirgan tosh. U ertalabki gazetani o'qidi va
Men tuflimni echib, ishtonimni yuvarladim va oyoqlarim bilan
to'lqinlarning sochilib turishini ushladim.
Men tezroq o'sishni orzu qilardim - oyoqlarim uzunroq bo'ladi
va men
Men suvga bemalol etib boraman.
Bobom qabristonlarni yoqtirmasdi. Uydan yo'lga
bankda ularning uchtasi bor edi. O'tayotgan avtomobillar
marhumga bo'lgan ehtirom signal berilmagan va
sustlashmagan
musiqa. Yerdan yorilib chiqayotgan yorug'likni tomosha qildim
jigarrang toshlar, chang bosgan, yoshi bilan qoraygan va
tiriklarning e'tiborsizligi va so'radi: "Bobom, nega
o'lik yer osti? Qorong'i, sovuq, har xil
hasharotlar. Nega quyosh ko'p bo'lgan osmonda emas? " Bu
qo'lini eskirgan qo'polga qo'ying
qabriston panjarasi. Bilan aralashtirilgan
kamtarlik orzusi. "To'g'ri aytasiz, sana. O'lganlarning ahvoli
yaxshiroq
osmonda yoki xotiralarda ".
Men uni sog'indim. U yumshoqlik uchun tanbeh bermadi,
mening xarakterimga xosdir. "Bu sizning noyobligingiz,
Xurmo mevasi. Kimdir qarorlarda qat'iy, ammo mag'rur,
shafqatsiz
odamlar bilan. Sizda yaxshi yurak bor, bu asosiy narsa. U kim
seni emas, haqiqiy sen uchun malomat qiladi
erkak, u boshqa tarafdin. "
Bobom meni ozodlikni sevaman deb tanbeh bermagan. Farqli
o'laroq
erkak kerak, deb ishongan otadan
daraxt ekish, uy qurish va o'g'ilni tarbiyalash -
so'zma-so'z. Dadam bu haqda aytganda, men qila olmadim
ajablanib yashirish. "Va Tofiq amaki singari yashaydiganlar
besh qavatli bino yoki bizning rasm o'qituvchimiz Alik singari
Gashimovich, oilasi yo'q, ular yomonmi? " Ota
qaynatdi, chekish uchun oshxonaga bordi, u erda onamga
tanbeh berdi:
- Iltimos, bizning o'g'limiz sizning otangiz kabi o'ylaydi!
Men uning so'zlaridan xafa bo'lmaganman, aksincha, men
bilan faxrlanardim
bobosiga o'xshab ko'rinadi.
Asad dengiz, musiqa, bir oz non, imon dedi
erkinlik esa insonga kerak bo'lgan narsadir. "Va sevgi?" -
Men so'radim. U ko'ylagi cho'ntagidan chiqardi
anis urug'i bilan anjir pastili, menga uzatdi.
"Xurmo, tug'ilishdan odamda muhabbat, keraksiz
uni atrofdan qidiring. "*

*Erkinlik har qanday tashqi qulaylikdan ham qadrlidir. Usiz
inson o'zini yo'qotadi, o'zi qanday bo'ladi
boshqalar uchun qulay, o'ladi. Ozodlik
xato qilish qobiliyati, shamolga qarshi borish va
fikrlar, yiqilib yana turing, sakrab tushing
okean, yig'la, bu qimmatli haqiqatni baham ko'r,
yuragingizda nima bor, g'alati va ahmoq bo'ling, o'zingizni
seving
nomukammal, lekin yaxshiroq bo'lishga intiling.*

E.

*Hokim amaki,
bobo o'liklarni qayg'u bilan eslamagan yoki
halokatli intilish. U mulohaza yuritganda jilmayib qo'ydi
yorqin xotiralar.
«Ular o'lik deb hisoblanadi, ammo ular tirik. Faqat uchun
ba'zilar ko'rinmas bo'lib qoldi, boshqalari uchun - hatto tirikroq.
»*

*Asad vafot etganida o'ttiz yoshlar boshida edi
singlisi Zamina. U tashvishlanib, uyni tashlab qo'ydi,
o'zingiz, ishleng. Uning hayoti yo'q bo'lib ketdi.
Bir marta u qabrda o'tirgan Asadga yaqinlashdi.
keksa mulla. Qora barmoq bilan yonma-yon cho'kdi
boncuklar. "Qachongacha toshni quchoqlaysan? Bu yerda yo'q
butun qabristondagi kabi singling. " Birinchidan
bobosi g'azablandi, jinnini haydab yubormoqchi edi, lekin
uning irodasiga qarshi u: "Unda u qaerda?"
Mulla tasbehni sanashni to'xtatdi va hamsa bilan ko'rsatdi [36]*

*ga
boboning ko'kragingning chap tomoni. "Hamma narsa bor,
qalbdagi.*

Uni eslang va u yanada yaqinroq bo'ladi. "

*Bu voqeani bir necha bor esladim, xayrlashdim
yaqinlarim.*

*O'lim bilan birinchi uchrashuvim nima edi? Men
keyin u birinchi sinfda o'qidi.*

*... Sona ovdugni mening plastinkamga to'kdi [37]
qachondan*

*ovqat xonasining ochiq derazasi bir ayolning yig'layotganini
eshitdi.*

*Pyalang jimgina pichirladi, men adashib qoldim, orqadan
sakrab tushdim*

*stol. Boshiga ro'mol tashlagan buvi yugurib chiqib ketdi
uyda. Eshik oldida u buyurdi: «Sana, o'tir va ovqatni tugat, men
qilaman*

Solmaz xola. "

*Yig'lab yuborish, xuddi uvillash kabi, to'siq orqasidan keldi,
qo'shnining uyidan. Daryoning va dumg'azaning luqmasini
olganimdan so'ng, men*

Sonaning orqasidan yugurdi.

*Men gullab-yashnagan panjaralar bo'ylab yo'l bo'ylab
yuguraman*

*ahududu, barglari yashil rangni ko'r qiladi, quyosh tugadi
maydalangan o'rik rangidagi bosh. Armut kabi hid
limonad. Bu go'zallikning barchasi mos emas
tinimsiz yig'lash.*

*Solmaz xola darvozasida allaqachon tushungan edim: o'g'li
vafot etdi,*

*qon kasalligiga chalingan - ular eshikdan chiqib ketishdi
gilamga o'ralgan tanasi. Ular tahorat olish uchun masjidga olib
ketilgan.*

*Ayollar erkaklar ortidan uydan chiqib ketishdi.
Ro'molchasini yuziga tutib olgan buvi achchiq quchoqladi
yig'layotgan Solmaz xola. Men yig'ladim, qochib ketdim
uy. Bog'da u qo'rqib ketganlarni mahkam ushladi
Pyalanga. Anjir ostida uzoq o'tirdik ...
Islomda o'lim yo'qolib ketish emas, balki uning orasidagi
o'tishdir
olamlar. Marhum uchun qayg'urib, biz undan uzoqlashamiz,
achchiq qorong'i chuqurga sho'ng'iydi. O'lganlarni eslash
tabassum bilan biz uni ko'rinmas quchoq bilan isitamiz E.
Vujudim menga tobora kamroq itoat qilmoqda. Qarilikmi?
Leyla
Men rozi emasman. "Siz u bilan kelisha olmaysiz, Gilavar.
Siz birining orqasidan yugurasiz, va tanasi boshqasiga
maslahat beradi. Ning intilishlari
sen boshqaysan. " Men xotinimning bo'ynidan o'paman. "Bizda
borligi yaxshi
ular sen bilan bir xil. "
Ayollik, zaiflik va
shu bilan birga shamolga qarshi turish, ichkariga qarash istagi
tomon qarab yugurayotgan narsaga ko'zlar.
Leyla bilan bir qator xayrlashgandan keyin tanishdim. Qachon
endi qidirmadi, ishonmadi, u paydo bo'ldi, ingichka ayol
bilaklar va qalin to'lqinli sochlar.
Laylo hayotimda yangi sahifani ochdi, emas
oldingilarini varaqlash. Menga Gilavarni chaqiradi
shamol sharafi - iliq, o'zgaruvchan, dengizdan esayotgan.
* * *
Shlyapamni kiyib, uydan chiqib ketdim. Har doimgidek -
dengizga.
Men bolaligimdan yo'l bo'ylab yuraman. U, atrofdagi ko'p
narsalar kabi,
o'zgartirildi - badiiy qasrlarning panjaralari bilan toraytirildi.
Ammo
endi men hech qanday o'zgarishlarni ko'rmayapman, chunki
yo'q
ortiqcha vaznni sevuvchi Gilavar va o'sha bola
Sana deb nomlangan. Hozirgi tanam charchagan
xaggard, flabby joylarda - unga ergashmaydi, lekin
jismoniy, ko'rinadigan tashqarida yashaydigan asosiy narsa
bor.
Men bu yo'lni dengizga tez-tez bobom bilan yurganman
Asad. Men uning ovozi aniq eshitayapman. "Inson qora
emas,
na oq - u o'rtada. Ko'p yillar davomida siz "hech qaerda"
bo'lmaysiz
siz o'zingizni topguncha va sevgingizni topguningizcha.
U nafaqat sizning odamingizning qo'lida, balki sezilarli
darajada
kengroq, balandroq, chuqurroq. Sana, hamma sizga eng qisqa
vaqt ichida keladi
siz hamma narsani qo'yib yuborasiz. "
Bugun dengiz shiddatli, uning ovozi qon oqimiga o'xshaydi
tomirlar - tirik, pulsatsiyalanuvchi, hamma narsani engib o'tish
to'siqlar. Kaspiy shovqinida men bolaligimdan ovozlarni
eshitaman, sehrlar rasmlari ko'z oldimda ochiladi
muddat.
Men Gulnaz kampirni ipak binafsha rangda ko'raman
ro'molcha. Dushanba kuni bizga bir qo'shnimiz keldi,
pishirilgan xina, marhumlarning ruhi tinchligi uchun ibodat*

*qildi. Ustida
Absheron dushanba kuni xotin-qizlar kuni deb nomlangan.
Bir uyingizda yig'ilgan ayollar - suhbatlashdi,
pishirilgan ovqat, xina bilan jonlangan sochlar, duo o'qidilar
[38]*

...
*Gulnaz onasining taralgan uzun sochlarini echdi
taroq bilan, oldin kardamon moyiga namlangan
rang berish, shu bilan birga hikoyalarni baland ovoz bilan ko'rib
chiqish - oh
o'zingiz va dunyo.
Men stol tagiga yashiringan edim, tinglayapman.
Gulnazlar oilasida erkaklar uzoq vaqt qolishmadi.
Ular yo'qolib qolishdi yoki o'lishdi. Bu bo'lishi mumkin
agar bu sovg'a bo'lmasa, uni la'nat deb atashdi
Gulnaz oilasining ayollari taqdirlandilar - ularning har biri
sevgini bilar edi. Yorqinlikka, imkoniyatga ruxsat bering
ko'ring, tajriba qiling, sinab ko'ring va keyin yutqazing, lekin
oldinroq
oxirgi nafasni eslash, minnatdorchilik bildirish. Buning uchun
bu uzoq bo'lmaning qaramay. "Shunday qilib, men
yashadim."*

*"Onam Bibi-xonim, Alloh uning ruhiga tinchlik bersin,
erkaklar bizni tashlab ketishdi, chunki biz
ularni juda yaxshi ko'rar edi. Menimcha, gap kuchlilarda
ayollar odatda zaif erkaklarga jalb qilinadi. Biz tiriltiramiz
ularni hissiyotlari bilan, keyin boshqalarga murojaat qilishadi. "*
... *Men anjir daraxtlari yonidan o'tib, bir ovozni eshitaman
ikkinchi amakivachchamiz Natavan, u bilan biz shoxlarga
ko'tarildik*

*daraxtlar. Uning yuzida, labining ustida sepkil bor edi
hilol chandig'i U tog'dan ta'tilda bizga keldi
u tug'ilganidan yashagan qishloq.*

*Dengizni birinchi marta ko'rganida u besh yoshda edi.
Men ushbu uchrashuvni eslashni yaxshi ko'rardim.
U onasi bilan ikki kecha yurib, avval avtobusda, keyin
poezdga. Natavan xantal zig'ir sarafaniga ega edi
dolchin hidi bo'lgan ranglar - onasi tarqab ketdi
kuya boshlamasligi uchun shkaf javonlarida po'stloq bo'laklari.
«Esimda, oyoqlarimni sariqdan yasalgan sandallar bilan
ishqalagan edilar*

*charm, shikastlandi, lekin men dogwood marshmallowni
chaynadim,
shunchaki injiq bo'lmaslik. Ajoyib uchrashuv munosabati bilan
Onam tirnoqlarni xina bilan surtishga ruxsat berdi.
Qidirilmoqda
dengiz kabi. Unga yaqinlashib, men buni kutgan edim
to'lqinlar sirni ochib beradi - faqat menga va boshqa hech
kimga.*

*Bu sodir bo'lmadi. Ammo keyin men birinchi marta sevib
qoldim. IN
to'lqinlar ".
* * **

*Uyga qaytib, ish stolimga o'tiraman.
Hikoyalarni yozish menga shabada bilan pichirladi Qaeraddir
uyning tubida Leyla tanbeh beradi - men yana olishni
unutganman
botinka, endi zamin qobiq qumida.
Biroz vaqt o'tgach, u jimgina eshikni ochadi
va stolimga bir kupa choy qo'ydi. Buni keyin biladi*

*har bir bob men turaman, derazaga boraman, choy ichaman va tomosha qilaman
yozuv bilan yopilgan choyshablarda, unga biroz dam olgandan keyin,
orqaga qaytish.
... Siz mening hikoyalarimda siz haqingizda yozishimga qarshisiz.
Ammo sizga yangisini bergan odam haqida qanday qilib aytmaslik kerak
tinchlikmi? Birgalikda turishimiz kifoya
qirg'oq. Va so'zlari ... Bu boshqacha. Axir ular qo'lida bo'ladi
bu sohilda bo'lmagan odamlar "*

Aziz kitobxonlar Elchin Safaralini "Dengiz haqida so'zlab ber menga" asari
https://t.me/ELEKTRON_KUTUBXONAPDF
gurupasi adminlari tomonidan maxsus tarjima qilindi. Biz tarjimon emasmiz kamchiliklar uchun uzr.